

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

[Sverige
— F. K. P. R.]

Statsrätt
Acta

ÅRSBERÄTTELSE

FÖR

LANDSFÖRENINGEN OCH LOKALFÖRENINGARNA

FÖR

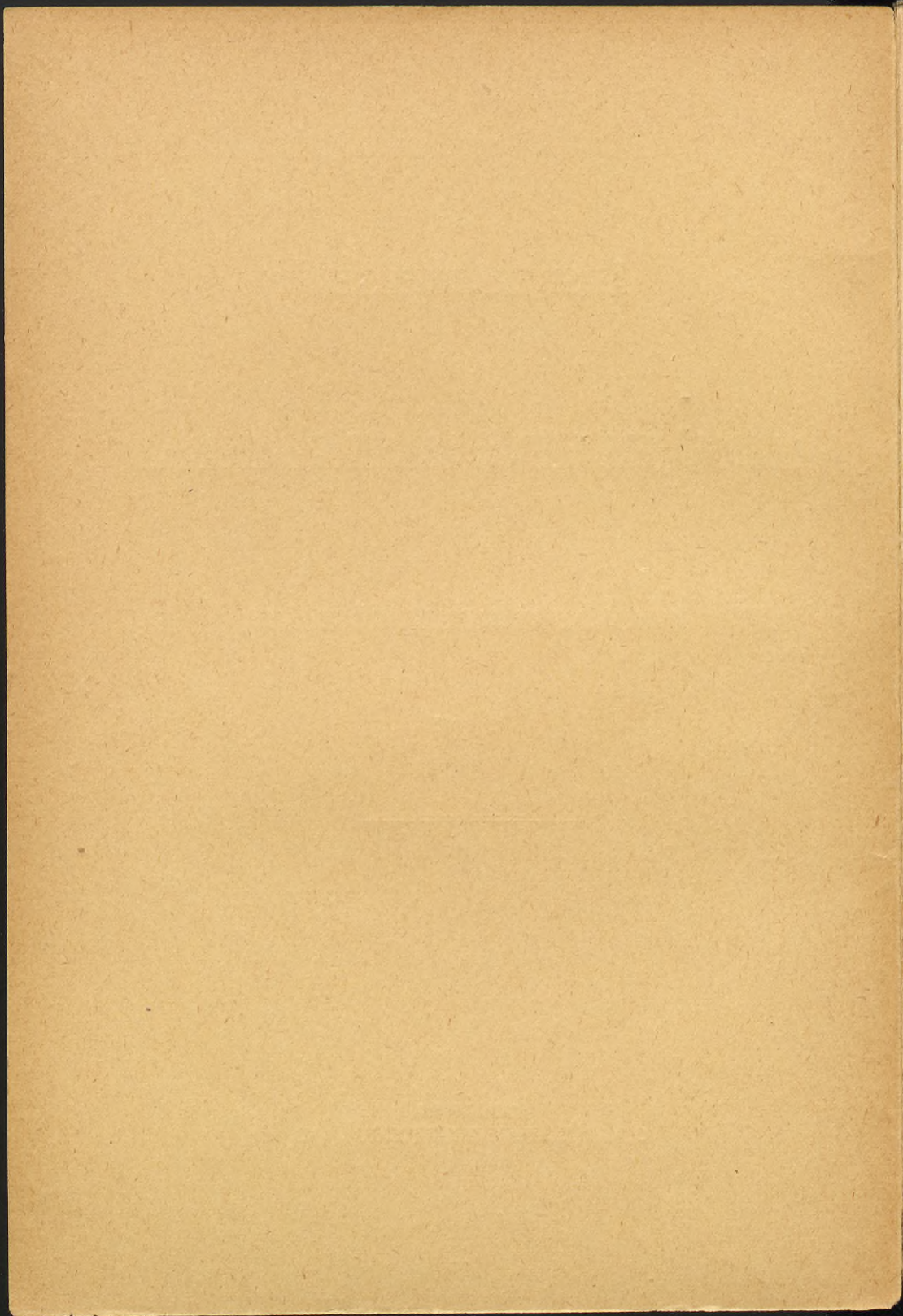
KVINNANS POLITISKA RÖSTRÄTT

1912.

GÖTEBORGS
STADSBIBLIOTEK

STOCKHOLM
OSKAR EKLUNDS BOKTRYCKERI, 1913.

ÅRSBERÄTTELSE
FÖR
LANDSFÖRENINGEN
OCH
LOKALFÖRENINGARNA
FÖR
KVINNANS POLITISKA RÖSTRÄTT
1912.

STOCKHOLM 1913
OSKAR EKLUNDS BOKTRYCKERI

X

Centralstyrelsens

för

Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt årsberättelse 1912.

Året 1912 blev ett märkesår i den svenska kvinno-rösträttsrörelsens historia genom den kungl. proposition om rösträtt och valbarhet för svensk kvinna på samma villkor som för svensk man, vilken framlades för detta års riksdag. Visserligen föll frågan även denna gång och i denna form på Första kammarens motstånd, men de svenska rösträttskvinnorna kunna dock betrakta den kungl. propositionen såsom det mest betydelsefulla steg framåt mot lösningen av deras fråga, som hittills tagits.

Under 1912 ha bildats 17 nya lokalföreningar samt 5 filialer. De nya föreningarna äro: Alfta, Alnö, Axvall, Bengtsfors, Eringsboda, Frövi, Hanebo, Hybo, Järvsö, Rånnum, Rönninge-Tumba, Sala, Segersta, Torrskog, Valbo, Västkinde och Ånimskog. Filialerna äro: Bräkne-Hoby, Järva, Nettraby, Slite och Valdemarsvik.

*Antalet
lokalför-
eningar.*

Under året ha 3 föreningar och 4 filialer nedlagt sin verksamhet, nämligen Frövi, Kungsbacka, Kungsör, Lidköping, Torpshammar, Västervik och Ånge och 2 blivit filialer till närliggande föreningar, nämligen Hybo och Valbo. 1 filial, Eringsboda, har blivit självständig förening och Krylbo har sammanslagits med Avesta.

Under året ha dessutom bildats 4 länsförbund, nämligen Blekinge, Göteborgs, Jämtlands och Jönköpings,¹ så att länsförbundens antal nu uppgår till 14.

¹ Under början av 1913 ha bildats 9 nya föreningar och 2 filialer, nämligen Alby, Alingsås, Boden, Kiruna, Klinte, Kårböle, Linsäll, Ljungskile, Sveg, Tomelilla och Vång samt 1 länsförbund, Dalarnas.

Antalet lokalföreningar, som den 31 dec. 1911 uppgick till 172, därav 16 filialer, utgjorde således den 31 dec. 1912 185, därav 18 filialer.

*Centralstyrelsens
årsmöte.*

I centralstyrelsens 9:de årsmöte, som ägde rum i Stockholm 9 och 10 jan., deltog 76 centralstyrelsemedlemmar, representerande 60 föreningar. Dessa voro: fru Ann Margret Holmgren, ständig ledamot; fröken Anna Whitlock, ständig ledamot; fröken Elin Pålman, Alvesta; fröken Olga Segerberg, Arvika; fröken Anna Arnander, Askersund; fröken Frida Johansson, Borlänge; fröken Hilda Löfgren, Eksjö; fru E. Bäärn-hjelm, Eksjö, c. s.; fru Alma Johansson, Eskilstuna; fröken Valborg Olander, Falun; fröken Ottilia Marin, Filipstad; fröken Lovisa Thorén, Flen; fru Klara Lindh, Gävle; fröken Anna Sundbom, Gävle, c. s.; fru Frigga Carlberg, Göteborg; d:r Hanna Christer-Nilsson, Hälsingborg, c. s.; fröken Alma Persson, Hudiksvall; fröken Gerda Planting-Gyllenbåga, Huskvarna; fru Elna Persson, Hörby; fröken Emma Aulin, Jönköping; fru Anna Kreuger, Kalmar, c. s.; fröken Hulda Forsgren, Karlskoga; fröken Sigrid Kruse, Karlskrona; fru Gerda Hellberg, Karlstad; fru Greta Gullström, Karlstad, c. s.; fru Adèle Melén, Kil; fröken Karolina Salander, Kil, c. s.; fröken Maja Forsslund, Kopparberg; fröken Elisabeth Nilsson, Kristianstad; fröken Serafia Svensson, Krokstrand; fru Hilda Ekman, Kumla; fru Emelie Johansson, Köping; fröken Amelie Salén, Köping, c. s.; fru Eva Hanzén, Linköping; fröken Viola Bodén, Luleå, c. s.; docenten Hilma Borelius, Lund; fru Anna Wicksell, Lund, c. s.; fröken Naëmi Uddenberg, Malmö; fru Andriette Florén, Mariestad; fröken Mathilda Johnson, Mellerud, d:r Anna Clara Romanus-Alfvén, Norrköping; fröken Anna Molin, Nyköping, c. s.; fru Frida Stéénhoff, Oskarshamn; fröken Hulda Lundh, Osby; fru Augusta Tonning, Ronneby; fröken Tilly Borg, Ronneby, c. s.; fröken Kerstin Larsson, Sigtuna; fru Jenny Velander, Skara; fröken Adolfine Eriksson, Skutskär; fröken Lilly Rydström, Stenstorp; fröken Signe Bergman, Stockholm; fru Ezaline Boheman, Stockholm; d:r Karolina Widerström, Stockholm; fru Ester Brisman, Stockholm, c. s.; friherrinnan Ebba Palmstierna, Stockholm, c. s.; fru Augusta Widebeck, Strängnäs; fröken Elin Wahlquist, Sundsvall; fröken Maria Larsson, Söderhamn; fru Ellen Pohlman, Söderhamn, c. s.; fru Märta Hellström, Söderköping, c. s.; fröken Maria Hallström, Södertälje; fröken Ebba Hultqvist, Sölvesborg; fröken Signe Wollter, Trollhättan; fröken Ellen Envall, Ulricehamn, c. s.; fröken Anna Grönfeldt, Umeå, c. s.;

fru Ellen Hagen, Uppsala; fru Alma Lénström, Vaxholm; fru Caroline Benedicks-Bruce, Visby; fröken Ingrid Bergius, Vänersborg; fru Maja Strandberg, Västerås; fru Ruth Randall-Edström, Västerås, c. s.; d:r Gulli Petrini, Växjö; fröken Maria Munthe, Ystad; fru Annie Gunnarsson, Örebro; fröken Hanna Lindberg, Örebro; fröken Agda Eriksson, Östersund, c. s.

Båda förmiddagarna upptogs av enskilda möten, första dagens afton av ett halvenskilt möte och andra dagens afton av ett offentligt möte.

Centralstyrelsemötet öppnades av Landsföreningens vice ordf., fröken Signe Bergman, som hälsade de närvarande välkomna och efter en återblick över rösträttsrörelsen under de gångna tio åren meddelade den glädjande nyheten, att en kungl. proposition i kvinnornas rösträttsfråga vore under utarbetande och komme att framläggas för årets riksdag.

Härefter företogs val av ordf. och v. ordf. Genom öppen omröstning utsågs till ordf. efter d:r Lydia Wahlström, som av sagt sig uppdraget, Centralstyrelsens ständiga ledamot fröken Anna Whitlock och till v. ordf. fröken Signe Bergman.

Till sekreterare och skattmästare återvalde Verkställande Utskottet fru Ezaline Boheman och fröken Thorborg Widebeck.

Sedan en del smärre föreningsangelägenheter blivit behandlade, redogjorde fru E. Boheman för den internationella rösträttsalliansens kongress i Stockholm sommaren 1911 och dess betydelse för den svenska rösträttsrörelsen. Fröken A. Åbergsson lämnade en översikt av kongressens ekönomi, som lämnat ett överskott av icke mindre än Kr. 14,619: 68. (Se 1911 års berättelse, sid. 34.)

Ordf. redogjorde därefter för det arbete, som utförts av den vid extra centralstyrelsemötet den 20 juni 1911 tillsatta kommittén för anordnandet av de Bergman-Österbergiska samhällskurserna. Kommittén hade lyckats att för våren 1912 finna en särdeles lämplig kursledare i fröken Gerda Planting-Gyllenbåga. På kommitténs förslag beslöt Centralstyrelsen att V. U. skulle äga den yttersta bestämmanderätten över kursledningen men att 3 underkommittéer med 3 medlemmar i vardera skulle tillsättas för Götaland, Svealand och Norrland. Dessa blevo: för Götaland: fru A. Wicksell, fröken S. Wollter, fröken S. Kruse; för Svealand: fru G. Hellberg, fröken V. Olander, fru M. Strandberg; för Norrland: fru K. Lindh, fröken E. Wahlquist, fröken A. Grönfeldt.

L. K. P. R:s ställning till 1912 års landstingsval utgjorde ämnet för den följande diskussionen, vilken inleddes

av ordf., som framhöll, att det nu gällde att finna 12 ledamöter av Första-kammarhögern, villiga att rösta för den kungl. propositionen, eller att vinna samma resultat genom agitation vid landstingsvalen 1912. Höger- och vänsterkvinnorna måste i detta fall arbeta på två linjer; de förra dels genom att söka vinna nuvarande medlemmar av Första kammararens högerparti, dels genom att ingå i sina partiorganisationer och söka genom påverkan av landstingskandidaterna förmå högerpartiet att ändra sin ställning i fråga om kvinnans politiska rösträtt — de senare genom att ingå i sina resp. organisationer och kämpa för sitt partis kandidater.

Efter en längre diskussion och sedan fröken S. Bergman lämnat en redogörelse för de nyvalda Första-kammarledamöternas ställning till kvinnans politiska rösträtt, gjorde mötet följande uttalande:

»1. Centralstyrelsen uppmanar Landsföreningens medlemmar att ingå i de resp. partiorganisationerna för att där verka för den kvinnliga rösträttsfrågans lyckliga lösning.

2. Då det frisinade och det socialdemokratiska partiet redan ha kvinnans rösträtt på sina program, innebär detta för kvinnorna inom dessa partier att aktivt deltaga i partiernas valrörelse.

3. För de kvinnor åter, som tillhöra det moderata partiet, gäller det i främsta rummet att verka för att partiprogrammet ändras därhän, att frågan om kvinnans politiska rösträtt upptages till omedelbar och fullständig lösning.»

Mötet beslöt att detta uttalande skulle genom cirkulär tillställas föreningarna.

Dagens livligaste meningsutbyte uppstod omkring ämnet: *Vilket är nödvändigare för L. K. P. R. att bibehålla full politisk neutralitet genom att ej deltaga i valrörelser eller att med alla lojala medel — således även medels deltagande i valrörelser — med kraft kämpa för sitt program?*

Fru G. Hellberg, som inledde frågan, framhöll att L. K. P. R:s stödande av något visst parti måste bestämmas av vad detta parti vill göra för kvinnans politiska rösträtt och ansåg, att frågan borde omformuleras sålunda: *Är det riktigt att L. K. P. R. i en viss given situation kastar sig in i valrörelsen?*

Sedan 23 talare yttrat sig och framhållit sina olika synpunkter, varvid majoriteten uttryckligen bejakat själva principfrågan i den form den givits av fru Hellberg, beslöt mötet, på förslag av ordf., att diskussionen skulle få utgöra svar på frågan.

Det första föredraget på aftonens halvenskilda möte hölls av fröken E. Wahlquist, som talade över ämnet: *Huru åstadkomma en starkare samhörighetskänsla mellan L. K. P. R:s olika lokalavdelningar?* och betonade vikten av enighet och sammanhållning, vilket alltid förlänar styrka åt en rörelse.

Aftonens andra talare var fröken E. Nilsson, som talade om *Ungdomen och rösträtten* och framhöll hur viktigt det vore att ungdomen väcktes till insikt om behovet av rösträtt.

Om *kvinnornas erfarenheter som stadsfullmäktige* talade slutligen fröken A. Grönfeldt, fröken A. Lindhagen och d:r G. Petrini. Fru E. Boheman lämnade några uppgifter om de kvinnliga stadsfullmäktiges antal och partifördelning.

Vid början av andra dagens enskilda möte beslöts att med anledning av den kungl. propositionen till statminister Staaff avsända följande telegram:

»Centralstyrelsen i Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt, samlad till sitt 9:de årsmöte i Stockholm, ber att få hembära till Eders Excellens sin djupt kända tacksamhet för löftet om en kungl. proposition om rösträtt för kvinnor vid innevarande års riksdag.

Anna Whitlock, ordf.»

Sedan ordf. framhållit vikten av att stödja den kungl. propositionen, beslöt mötet

att regeringsförslaget skulle stödjas samma dag över hela landet;

att detta, så vitt möjligt, skulle ske genom opinionsmöten för både män och kvinnor;

att de föreningar, som ej kunde anordna sådana, skulle ställa till någon festlighet samtidigt med mötena;

att en på alla håll lika lydande resolution skulle antagas;

att åt V. U. skulle uppdragas att avfatta denna resolution; samt

att en gemensam dag för dessa möten sedan skulle föreslås i cirkulär till lokalföreningarna.

Frågan om *L. K. P. R. och pressen* inleddes av fru K. Lindh, som först redogjorde för L. K. P. R:s artikelserie och sedan framlade några förslag till åtgärder för att skaffa L. K. P. R. en god press.

Efter en kortare diskussion beslöts på förslag av fröken S. Bergman att tillsätta en kommitté av 3 i Stockholm boende personer för att utreda denna fråga.

Fru A. Widebeck var första inledare till frågan om *Behovet för L. K. P. R. av ett eget rösträttsorgan*. Hon före-

slog, att L. K. P. R. skulle utgiva ett billigt, populärt månads-, halvmånads- eller veckoblad. Andra inledare var fröken S. Wollter, som kraftigt framhöll betydelsen av ett dylikt blad för landsbygdens kvinnor. Efter en livlig diskussion, varvid särskilt den ekonomiska sidan debatterades, beslöt mötet:

att L. K. P. R. skulle utge ett eget organ, över vilket V. U. skulle äga censurrätt;

att, så vitt möjligt, undvika tvångsprenumeration;

att prenumerationspriset ej skulle få överstiga 1 kr.;

att prenumeration skulle ske genom posten;

att tidningen skulle utkomma två gånger i månaden;

att uppdraga åt V. U. att utse lämplig redaktör;

att tidningen skulle heta »Rösträtt för Kvinnor»; samt

att till den stora kvinnorösträttsdagen skulle utges ett särskilt festnummer.

Fru A. Wicksell inledde frågan: *Genom vilka åtgärder kan man bäst främja centralstyrelsemedlemmarnas deltagande i centralstyrelsemötena?* Tal. framhöll vikten av att så många som möjligt stöde bakom centralstyrelsebesluten och föreslog insamlandet av ett årligen återkommande bidrag på 2,500 kr., åstadkommet därigenom att 100 personer eller grupper av personer årligen lämnade 25 kr.

Ordf. föreslog i stället att L. K. P. R. skulle försöka att utarbeta ett resefördelningssystem. Efter en livlig diskussion om dessa och andra förslag, beslöt mötet:

att i princip uttala sig för ett för de mindre föreningarna icke obligatoriskt resefördelningssystem;

att reseersättningen skulle beräknas efter tredje klass;

att en kommitté skulle tillsättas för att utreda frågan och inkomma med förslag; samt

att bidrag till reseersättning i yttersta nödfall skulle få utgå ur L. K. P. R:s kassa.

Mot beslutet om tillämpande av resefördelningssystemet anmälde fru A. Widebeck sin reservation, på grund av att förut beslut fattats att mötena hädanefter skulle hållas i Stockholm.

Till medlemmar av den beslutade kommittén valdes fruarna Petrini, Wicksell och Gunnarsson.

Härefter upptogs till behandling det från extra centralstyrelsemötet den 20 juni 1911 vilande förslaget om ändring av § 1 i L. K. P. R:s stadgar, vilket enhälligt antogs och varigenom paragrafen fick följande lydelse:

»Landsföreningen är en sammanslutning av lokalföreningar och, på ort där ingen sådan finnes, direkt anslutna medlemmar, som verka för att svensk kvinna må erhålla politisk rösträtt och valbarhet på samma villkor som svensk man.»

Det härav följande tillägget av ett tredje mom. till § 8 av följande lydelse:

»Direkt anslutna medlemmar betala 1 kr.»

antogs likaledes enhälligt.

Ett sedan föregående ordinarie möte vilande förslag till ändring av § 8, enligt vilket landsföreningsavgiften skulle höjas till 35 öre, hade ej upptagits till behandling på det extra mötet den 20 juni och måste därför upptagas på nytt och beslutas av två på varandra följande centralstyrelsemöten. Detta stadgeändringsförslag antogs enhälligt såsom vilande. Därjämte beslöts, att lokalföreningarna skulle åta sig att redan för 1912 betala 35 öre i landsföreningsavgift.

Flera förslag till ändring av § 6 av L. K. P. R:s stadgar hade inkommit och upptogs nu till behandling. De inkomna förslagen voro:

Eskilstuna F. K. P. R.: Ändring av § 6 mom. a av L. K. P. R:s stadgar sålunda: Centralstyrelsen utgör organ för de var för sig självständiga lokalföreningarnas gemensamma uppträdande samt beslutar enligt lokalföreningarnas omröstning angående viktigare sådana åtgärder, som taga deras samfällda verksamhet i anspråk. I fråga om åtgärder, som röra gemensamt uppträdande för uppnående av Landsföreningens mål, äro lokalföreningarna pliktiga ställa sig centralstyrelsens beslut till efterrättelse.

Mariestads F. K. P. R.: Ändring av § 6 av L. K. P. R:s stadgar i den riktning, att lokalföreningarna måtte få ett större inflytande än hittills vid viktigare besluts fattande.

Fröken Anna Norbäck, Arvika: Ändring av L. K. P. R:s stadgar § 6 därhän, att det fordras en majoritet av $\frac{2}{3}$ av samtliga centralstyrelsemedlemmars röster för att föreningens politiska neutralitet skall kunna upphävas.

Dessutom hade efter den i cirkulär angivna tiden, inom vilken förslag till diskussionsämnen skulle vara inlämnade, av medlemmar i styrelserna för F. K. P. R. i Gävle, Kalmar, Linköping, Malmö, Norrköping, Skövde, Stockholm, Söderhamn, Uddevalla, Visby och Ängelholm inlämnats ännu ett förslag till ändring av § 6.

Sedan mötet beslutat att även upptaga detta förslag till behandling, påpekade ordf. att alla dessa förslag till ändring av § 6 i själva verket vore ett slags protestförslag mot 20-juni-beslutet och innebure ett misstroendevotum mot centralstyrelsen genom att vilja lägga större makt hos lokalföreningarna i den politiska ledningen av Landsföreningen, och föreslog att först diskutera ändringsförslagen principiellt.

Efter en livlig diskussion, varunder framhållits omöjligheten av att ge lokalföreningarna bestämmanderätt i taktikfrågor och av vilken framgätt, att anhängarna av en stadgeändring huvudsakligen önskade en sådan för att lugna den oro i sinnena, som på sina håll försports, beslöt mötet att icke företaga någon som helst stadgeändring.

Däremot uttalade sig mötet för att cirkulärens innehåll diskuterades i föreningarna, där detta icke uttryckligen förklarats icke böra ske.

Slutligen beslöt mötet att från föredragningslistan avföra alla de frågor, vilka icke hunnit att upptagas till behandling.

På aftonen hölls ett offentligt möte i Runans stora sal. Mötet öppnades av L. K. P. R:s ordf., som lämnade ordet till aftonens första talare, ledamoten av riksdagens Första kammare herr Ernst Beckman. I sin egenskap av ordf. i Männens förbund för kvinnans politiska rösträtt hade han fått i uppdrag att giva offentlighet åt regeringens beslut att framlägga en kungl. proposition om rösträtt för kvinnor redan till årets riksdag, en underrättelse, som mottogs under livliga bifallyttringar av publiken stående. Övriga talare voro fru Anna Wicksell, fru Ellen Hagen och redaktör Karl M. Lindh, vilka behandlade kvinnorösträttsfrågan från politisk och social synpunkt.

Efter mötet vidtog ett angenämt samkväm.

Den officiella bekräftelsen på herr Ernst Beckmans meddelande om den kungl. propositionen kom genom konungens trontal vid riksdagens högtidliga öppnande. Efter att ha berört den utsträckta rösträtten för män och det proportionella valsättets genomförande, yttrade konungen:

»Den genomförda förändringen av rösträtten till Andra kammaren har borttagit den skarpa skiljelinje, som hänfört sig till medborgarnas olikhet i ekonomiska villkor. Men alltjämt gäller, att kvinnan i det väsentliga saknar den förnämsta av medborgerliga rättigheter. Hänsyn såväl till rättvisa som till statens välförstådda nytta kräver att detta missförhållande ändras. Det är därför min avsikt att vid innevarande riksdag förelägga Eder förslag till ändringar i riksdagsordningen, i syfte att kvinna må erhålla valrätt och välbarhet till riksdagen på samma villkor som man.»

*Kvinnornas
rösträtts-
fråga i
trontalet.*

Underrättelsen om trontalet spreds hastigt till alla världens kanter och mottogs med glädje och stora förhoppningar överallt, där kvinnorna arbeta för sin medborgarrätt.

Den sista delen av den av 1906 års riksdag begärda utredningen angående kvinnans politiska rösträtt, vilken av den Lindmanska regeringen uppdragits åt chefen för Statiska Centralbyrån, överdirektör Widell, förelåg färdig i mars. Den bär titeln »Politisk rösträtt för kvinnor. II» och omfattar »Kvinnorösträtten ur politisk synpunkt» och »Kvinnorösträtten ur social synpunkt».

Utredningen.

Den förra delen utreder kvinnornas inflytande på de politiska valen och de politiska partierna i de länder, där kvinnans politiska rösträtt blivit genomförd, och avslutas med en sannolikhetsberäkning rörande samma förhållanden i Sverige.

Den senare delen behandlar kvinnorösträtten ur social synpunkt, och om denna har herr Widell redan i inledningen förklarat, att några nämnvärda verkningar i detta avseende icke kunnat påvisas redan av det skäl, att kvinnans politiska rösträtt i de allra flesta stater tillämpats så kort tid, att den ännu knappast hunnit att påverka de statistiska siffrorna. Icke desto mindre söker herr Widell med hjälp av tämligen gamla sifferuppgifter göra en del sannolikhetsberäkningar, vilka dock ej torde böra tillmätas någon vidare betydelse.

Den 2 april 1912 framlades för första gången av en svensk regering för riksdagen ett förslag om rösträtt och valbarhet för svensk kvinna på samma villkor som för svensk man. I sin utförliga motivering till regeringsförslaget klargjorde justitieministern varför reformen, uppbyren av en bestämd folkmening, ej längre bör undanskjutas och reduceras till deras rätta värde de invändningar, som från olika håll framförts mot genomförandet av kvinnans politiska rösträtt. Han framhåller vidare, att den nu avslutade utredningen icke bestyrkt de förment skadliga politiska och sociala verkningarna av kvinnans politiska rösträtt och anser, att välgrundade skäl finnas för det antagandet, att de svenska kvinnorna även i sin politiska verksamhet skola främja hela folkets fortbestånd och utveckling.

Den kungl. propositionen.

För att råda bot på den olägenheten, att, särskilt på landet, röstberättigade makar ha svårt att utöva sin rösträtt samtidigt, ställer justitieministern dessutom i utsikt ett förslag om rätt för makar att, där båda äro röstberättigade, få utöva rösträtt för varandra genom fullmakt.

Rösträtts-
frågans
behandling
i Konstitu-
tions-
utskottet.

Vid behandlingen i Konstitutionsutskottet tillstyrktes den kungl. propositionen med 11 röster av den förenade vänstern mot 9 röster av högern. Majoriteten hade för sitt tillstyrkande avgivit följande motivering:

»Utskottet delar den av föredragande departementschefen till det återopade statsrådsprotokollet uttalade mening om lämpligheten därav, att politisk valrätt och valbarhet för kvinnor införas; och då utskottet därjämte vid granskning av det framlagda förslaget till grundlagsändring icke funnit anledning att däremot framställa någon anmärkning, får utskottet hemställa om bifall till densamma.»

Opinions-
möten.

I enlighet med å centralstyrelsemötet fattat beslut höllo rösträttsföreningarna landet runt i början av april opinionsmöten för att stödja den kungl. propositionen. Ej mindre än 91 rösträttsföreningar anordnade dylika möten, vilka voro besökta av omkring 20,000 personer. Vid dessa möten antogs enhälligt följande resolution:

»Tisdagen den 2:dra april 1912 blev en märkesdag i den svenska kvinnorösträttsrörelsens historia. Då framlades nämligen för första gången inför Sveriges riksdag en kungl. proposition om rösträtt och valbarhet för svensk kvinna på samma villkor som för svensk man.

Vi, män och kvinnor, samlade till opinionsmöte, uttala den bestämda förhoppningen, att Riksdagens båda kamrar måtte i år såsom vilande antaga detta regeringsförslag och därmed giva verklighet åt trontalets ord, att hänsyn såväl till rättvisa som till statens välförstädda nytta kräver en rättelse av det missförhållandet, att kvinnan i det väsentliga saknar den förnämsta av alla medborgerliga rättigheter.»

Rösträtts-
frågans
behandling
i Riks-
dagen.

Lördagen den 18 maj behandlade riksdagens båda kamrar samtliga förslag om ändring i nu gällande rösträttsbestämmelser, varvid naturligen den kungl. propositionen om röst-rätt för kvinnor samlade huvudintresset.

Efter en livlig debatt, som varade $4\frac{1}{2}$ timme, avslög Första kammaren den kungl. propositionen med 86 röster mot 58, alltså en vinst i denna kammare sedan 1911 av 35 röster. Debatten inleddes av herr Thyren, som med stor formell talang sökte bevisa, att varken rättfärdighets- eller lämplighets-skäl talade för införandet av rösträtt för kvinnor. Herr Thyren bemöttes på alla punkter av herr M. Hellberg, som bl. a. påvisade, att den föregående talaren helt ändrat ståndpunkt sedan 1908, då han offentligt förklarar sig vara anhängare

av kvinnans politiska rösträtt. Sedan justieministern bemött herrar Thyren, Kjellén m. fl. talare, höll statsminister Staaff inför fulltalig statsrådsbänk och till trängsel fyllda läktare och kammare ett storstilat och under andlös spänning åhört anförande, vari han framlade sina skäl för att frågan om kvinnans politiska rösträtt icke kunde avföras från dagordningen, utan måste återkomma tills den funnit sin slutliga lösning. »Hos mig är den uppfattningen rotfäst», yttrade statsministern, »att detta icke är en fråga, som utgör ett politiskt mod, utan en fråga, som gripit så djupt, att den icke skall kunna avföras, förrän den blivit löst.»

I Andra kammaren bifölls regeringsförslaget efter 5 timmars debatt med 140 röster mot 66. Även i denna kammare talade såväl stats- som justieministrarna för regeringsförslaget. Huvudtalare emot förslaget voro herrar Nyström, Lundström, Hildebrand och Lindman. Den sistnämnde ådrog sig en alldeles särskild uppmärksamhet från kammarens sida genom att förklara, att vad som yttrats om kvinnorna i 1907 års rösträttsproposition »kanske uttalats i något starkare ordalag än vad man verkligen menade». Detta yttrande bemöttes särskilt kraftigt av herr Branting, och för utskottets förslag talade dessutom herrar Persson i Tällberg, Pettersson i Södertälje, Sandler och Lindhagen.

Voteringsresultaten i båda kamrarna gävo tydligt vid handen att omröstningen skett efter rena partilinjor och att ingen enda högerröst avgivits för den kungl. propositionen.

Den socialdemokratiska riksdagsgruppen hade motionerat om allmän och lika kommunal rösträtt. Konstitutionsutskottet tillstyrkte kvinnors valbarhet till landsting, vilket avslogs av Första kammaren utan votering. I Andra kammaren antogs utskottets hemställan med 128 röster mot 31.

*Kvinnors
valbarhet
till lands-
ting.*

Under 1912 ha såväl landstings- som stadsfullmäktigeval ägt rum över så gott som hela riket. Rörande kvinnornas deltagande i landstingsvalen föreligga inga sifferuppgifter, men inom ett stort antal rösträttsföreningar har det arbetats kraftigt för att sprida upplysning om dessa vals betydelse för lösningen av kvinnornas rösträttsfråga och att förmå kvinnorna att begagna den möjlighet, som den kommunala valsedeln skänker, för att erövra även den politiska.

*Kvinnorna
och de
kommuna-
la valen.*

Livligast har dock kvinnornas kommunala intresse tagit sig uttryck vid stadsfullmäktigevalen. Detta är helt naturligt då de här kunna arbeta för att insätta egna representanter. På de flesta håll ha kvinnorna bedrivit ett energiskt arbete

för dessa val, såsom också framgår av tabellerna i slutet av årsberättelsen samt av lokalföreningarnas årsberättelser.

På flera platser ha kvinnorna nått ett gott resultat genom att gå fram med egen lista; i Lund lyckades kvinnorna på egna listor få in 2 av de 3 valda kvinnliga stadsfullmäktige, vilka representera alla de tre olika politiska partierna. Inalles ha valts 26 kvinnliga stadsfullmäktige och härigenom har antalet för hela riket stigit till 71. Av de nya kvinnliga stadsfullmäktige äro 3 valda på kvinnornas lista, 14 på de frisinnades, 5 på högerens, 3 på socialdemokraternas och 1 på gemensam lista för de frisinnade och socialdemokraterna.

Sommar-
mötet.

Den 16 och 17 juni avhölls i Skåne de svenska kvinnornas andra allmänna rösträttsmöte, som inleddes med ett friluftsmöte i Nackarps dal söndagen den 16. Sedan Skåneförbundets ordf., fru Anna Wicksell, hälsat mötesdeltagarna välkomna lämnade hon ordet till L. K. P. R:s ordf., fröken Anna Whitlock, som talade över ämnet *Personlighet och rösträtt* och sammanfattade kvinnornas skäl för sin fordran på medborgarrätt sålunda: »Vi vilja ha politisk rösträtt *därför* att det är rättvist, *därför* att kvinnorna behöva den för sin egen skull och *därför* att landet behöver kvinnorna».

Härefter talade fru Caroline Benedicks-Bruce om *Debohra, en biblisk kvinnosakskvinna* och anknöt härtill en utveckling av vad kvinnorna vilja och önska. Nästa talare var d:r Gulli Petrini, som med vanlig skicklighet och brio vederlade *Motståndarnas argument*. Mötets sista talare var fröken Sigrid Kruse, som i sitt anförande *Rätt är makt* med värme hävdade kvinnans rätt att få använda sina krafter till statens nytta.

Mötet antog enhälligt följande resolution:

»Män och kvinnor, samlade till möte i Nackarpsdalen den 16 juni 1912, uttala sin anslutning till kravet på politisk rösträtt för kvinnor och fordra dess genomförande under innevarande riksdagsperiod.»

Måndagen den 17 juni samlades 85 medlemmar från 33 olika föreningar till ett halvskilt möte på Grand Hotel i Lund. Mötets förhandlingar leddes av L. K. P. R:s ordf., fröken Anna Whitlock, som också inledde dagens överläggningsämne: *Vad kan göras för att visa att Sveriges kvinnor önska rösträtt? Opinionsyttring till 1914 års riksdag.*

Härefter följde en flera timmars livlig och sakrik diskussion om bästa sättet för en planmässig agitation till 1914.

varvid förslaget om en opinionsyttring i form av namninsamling på listor vann livlig anslutning. Då hela mötet endast hade en överläggande karaktär, kunde ej något beslut fattas.¹ För att likväl på något sätt giva form åt den entusiastiska stämningen företogs, på förslag av ordf., en insamling till en demonstrationskassa, och denna inbragte på 10 minuter den betydande summan av 1,055 kr. i kontanter och skriftliga förbindelser. Det lyckade tvådagarsmötet i Skåne avslöts med en avskedsfest vid Bjerreds havsbad.

Den sociala upplysningsverksamhet bland landsbygdens kvinnor, som L. K. P. R. satts i tillfälle att ordna genom fru Martina Bergman-Österbergs frikostiga donation, tog sin början i januari 1912. Den första kursledarinnan, fröken Gerda Planting-Gyllenbåga, anträdde då sin upplysningsfärd på den småländska landsbygden. Hon föreläste där under ett par månader på 11 olika platser, de flesta av dem belägna vid sidan om den allmänna stråkvägen. Anslutningen till kurserna visade sig överallt vara långt större än man väntat och intresset bland landsbygdens kvinnor livligt. Föreläsningssämnena utgjordes av Kommunalförvaltningen, Fattig- och barnavårds- och skyddslagstiftningen, Äktenskapslagstiftningen, Socialförsäkringen och Skyddslagstiftningen.

*Bergman-
Österberg-
ska sam-
hällskur-
serna.*

Fröken Planting-Gyllenbåga blev tyvärr efter blott en termins verksamhet hindrad att fortsätta såsom kursledare. Hon efterträddes av jur. kand. Eva Andén, som i början av november anträdde en 6 veckors föreläsningsturné i Dalarna, varunder hon höll 40 föreläsningar på 23 olika platser för tillsammans 2,240 åhörare. Även för dessa kurser visade befolkningen på de olika platserna ett stort intresse.

Förutom dessa fasta kurser har en fristående kurs anordnats av Blekinge länsförbund med anslag från de Bergman-Österbergiska medlen och med fruarna Frigga Carlberg och Anna Wicksell samt fröken Sigrid Kruse som föreläsare. Kursen omfattade 33 föreläsningar på 14 olika platser.

Föredragsverksamheten har under 1912 varit synnerligen livlig. Flera längre turnéer ha anordnats. I mars företog

*Föredrags-
verksam-
heten.*

¹ Vid centralstyrelsemötet i jan. 1913 beslöt mötet enhälligt igångsättandet av en opinionsyttring till riksdagen 1914 genom namninsamling på listor med följande formulering: *Kvinnornas opinionsyttring för politisk rösträtt och valbarhet. Vi undertecknade, svenska kvinnor, ansluta oss till kravet på full politisk medborgarrätt för Sveriges kvinnor.*

fröken Elin Pålman en längre turné i Gävleborgs län, varvid hon bildade ej mindre än 6 nya föreningar. Denna begåvade och varmhjärtade rösträttstalarinna borttrycktes endast några månader senare hastigt och oväntat av döden. Den svenska kvinnorösträttsrörelsen förlorade i henne en av sina bästa och mest sympatiska arbetskrafter.

Fru Augusta Tonning talade under februari—mars på ej mindre än 13 olika platser i Småland och Västergötland, fru Gerda Hellberg besökte under våren samtliga rösträttsföreningar i Värmlands län och fru Else Kleen höll under hösten i ett 10-tal föreningar föredrag med titeln *Mobilisering*. Dessutom ha fruarna Ella Billing, Frigga Carlberg, Ellen Hagen, Gulli Petrini, Elisabeth Wærn-Bugge, Anna Wicksell och fröken Signe Wollter m. fl. av våra mera kända rösträttstalare företagit smärre turnéer och hållit en mängd enstaka föredrag.

Tidningen
Rösträtt
för
Kvinnor

L. K. P. R:s av centralstyrelsemötet beslutade och med så stora förväntningar emotsedda tidning Rösträtt för Kvinnor utsände sitt första nummer den 1 mars 1912. Alltifrån starten har den nya tidningen kunnat glädja sig åt ett vänligt intresse såväl från lokalföreningarna och deras medlemmar som från allmänhetens och pressens sida. Prenumerationsavgiften sattes för första årgången, som utkom med 20 nummer, så lågt som 45 öre. För att göra tidningen ytterligare känd bereddessutom möjlighet att prenumerera för endast fjärde kvartalet för 25 öre. Tidningen, som ursprungligen var avsedd att utges i fyrsidiga nummer, har på grund av materialets stora rikhaltighet fem gånger utkommit i åttasidiga och sex gånger i sexsidiga nummer. Nr 1 trycktes i en upplaga av 27,000 ex. och utsändes genom F. K. P. R:s försorg till alla föreningsmedlemmar, till ett stort antal andra kvinnoorganisationer, till regeringens och riksdagens medlemmar, till pressen m. fl. Till redaktör för det första året lyckades L. K. P. R. erhålla fil. kand. Elisabeth Krey, anställd i Svenska Dagbladet. Som medarbetare har tidningen kunnat räkna de flesta av de kvinnor, vilkas namn äro kända i samband med det svenska rösträttsarbetet. Bidrag hava dessutom välvilligt lämnats av flera av våra skönlitterära författare såsom Selma Lagerlöf, Ellen Key, Verner von Heidenstam, Jane Gernandt-Claine, Marika Stjernstedt, Elin Wägner, Gertrud Almqvist m. fl. Värdefulla uttalanden hava lämnats av flera kända politici. Även i utlandet har R. f. K. väckt intresse och

vunnit erkännande, vilket visas dels av insända artiklar, dels av en rätt stor prenumerantsiffra.¹

L. K. P. R:s artikelserie, som även under 1912 redigerats av fru Klara Lindh, har under detta år varit införd i 35 tidningar med en sammanlagd upplaga av 298,650 ex. *L. K. P. R:s artikelserie.*

Under 1912 har L. K. P. R. utgivit 25 tryckalster i en sammanlagd upplaga av omkr. 60,000 ex. Bland dessa märkas: Riksdagmannavalen 1911 och kvinnornas rösträttsfråga av Ezaline Boheman (ny uppl. 2,500 ex.); Gifta kvinnors kommunala rösträtt av Anna Wicksell (nya uppl. om tillsammans 21,000 ex.); Huru kunna gifta kvinnor förvärva kommunala rättigheter? (ny uppl. 2,000 ex.); Den svenska kvinnörösträttens historia i korta drag av Klara Lindh (4,000 ex.); Varför är motståndet mot kvinnans politiska rösträtt oberättigat? av Hilma Borelius (4:e uppl. 2,000 ex.); Minneslistan (7:e uppl. 3,000 ex.). Dessutom ha under 1912 utsänts 10 cirkulär jämte 2 bilagor samt 1 protokollsutdrag i tillsammans 5,850 ex.; årsberättelsen (5,000 ex.); förteckning över centralstyrelsens medlemmar 1912 (550 ex.); program vid centralstyrelsemötet (600 ex.); ny uppl. av L. K. P. R:s stadgar (2,800 ex.) samt en mängd annat tryck, såsom formulär av olika slag, meddelanden, resolutioner etc. Dessutom har av Selma Lagerlöfs Hem och stat inköpts en ny upplaga av ytterligare 5,000 ex. Den av centralstyrelsemötet beslutade svenska översättningen i sammandrag av förhandlingarna vid Stockholmskongressen 1911, har på egen bekostnad utgivits av fru Augusta Widebeck. *L. K. P. R:s skrifter.*

Till revisorer av L. K. P. R:s räkenskaper ha återvalts fröken Alida Jacobson och fru Elisabeth Wærn-Bugge samt till revisorssuppleanter fru Emilia Broomé och fröken Agda Hedvall. *L. K. P. R:s revisorer.*

V. U. har under det gångna året haft 12 sammanträden och utsänt 10 cirkulär jämte 2 bilagor till Centralstyrelsens medlemmar och suppleanter samt till de föreningsordförande, som icke tillhöra Centralstyrelsen. V. U:s genom rösträttsrörelsens ständiga tillväxt alltjämt ökade arbete har under det gångna året ytterligare ökats därigenom att V. U. numera har *Verkställande Utskottet.*

¹ Rösträtt för Kvinnor. 1913. II årg. Ut kommer den 1 och 15 i var månad. Redaktör: Fil. kand. Ester Brisman.

Prenumeration genom posten: 1 kr. för helt år. Lösnummer 5 öre.

Redaktion och expedition: 6 Lästmakaregatan, Stockholm. Rikst. Norr 600. Allm. tel. Brunkeb. 944.

högsta överinseendet såväl över den nya rösträttstidningen som över de Bergman-Österbergiska samhällskurserna.
L. K. P. R:s byrå. L. K. P. R:s byrå är alltjämt inrymd i samma lokal, Lästmakaregatan 6, där L. K. P. R. förfogar över två rum, varav det ena upptages av tidningen Rösträtt för Kvinnors redaktion och expedition.¹

* * *

En glädjande företeelse inom rösträttsarbetet under det nu förflutna året har varit den livaktighet och verksamhet, som rått inom större delen av föreningarna och som resulterat i bl. a. en betydande ökning i medlemsantalet.

Under 1912 har förslaget om en opinionsyttring till riksdagen 1914 framkommit och tagit fastare konturer, även om fastställandet och genomförandet kommer att ske först under 1913.

De svenska rösträttskvinnorna ha under det kommande året framför sig ett stort och ansvarsfullt arbete. Det gäller nu att undanröjda det sista av motståndarnas skäl och bevisa, att ett verkligt imponerande antal av Sveriges kvinnor kräva den fulla politiska medborgarrätten. Den entusiasm och den offervillighet, som de svenska rösträttskvinnorna städse lagt i dagen, då det gällt att föra deras fråga framåt, kommer säkert ej heller nu att svika.

Stockholm i april 1913.

Anna Whitlock,

Landsföreningens ordförande.

Signe Bergman,

Landsföreningens vice ordförande.

Ezaline Boheman,

Landsföreningens sekreterare.

Karolina Widerström.

¹ Fr. o. m. ingången av 1913 hålles byrån öppen alla vardagar kl. 12—5 samt dessutom måndagar och torsdagar kl. 7—8 e. m.

Kassaförvaltarens rapport.

Räkenskaperna utvisa följande ställning:

Behållning från 1911 10,642: 99

Inkomster år 1912:

Landsföreningsavgifter	3,912: 40	
Försäljning av skänkta konstverk.....	211: 50	
Bidrag till Rösträttsbyrån	386: —	
Gåvor	30: —	
Räntor	255: 48	
Abonnemangsavgifter för artikelserien.....	731: 70	
Prenumerationsavgifter för tidningen Rösträtt för Kvinnor	1,569: 39	7,096: 47
		Summa kr. 17,739: 46

Utgifter år 1912:

Föredrags- och agitationsresor	604: 32	
Spridande av broschyrer	700: —	
Årsavgift till Int. Woman Suffrage Alliance	36: 44	
Centralstyrelsemöte.....	462: 04	
Sekreterarens arvode	800: —	
Kassaförvaltarens arvode	200: —	
Avlöningar till byråpersonal	2,014: 50	
Tryckning av cirkulär och stadgar	490: —	
Postavgifter	1,031: 60	
Telefonavgifter	411: 76	
Skrivmaterialier	215: 99	
Inköpta trycksaker	46: 42	
Årsberättelse	309: 95	
Allmänna omkostnader	597: 15	
Omkostnader för artikelserien.....	508: 52	
Prenumeration å tidningar	88: —	
Annonser.....	101: 80	
Tillståndsbevis för tidningen	51: 50	
Författararvode.....	15: —	
Tryckningskostnader för tidningen Rösträtt för Kvinnor	2,831: —	
Hyra för Rösträttsbyrån	600: —	
Ved och belysning för d:o	81: 10	
Avskrivning å inventarier.....	18: —	12,215: 09
		Transport kr. 12,215: 09

Transport kr. 12,215: 09

Behållning till 1913:

Kontant i kassan	260: 94	
Rösträttsbyråns kassa	24: —	
Tidningens kassa	159: 81	
Artikelseriens kassa	48: 19	
Checkräkn. med Stockholms Ensk. Bank	1,832: 71	
Sparkasseräkn. med d:o	3,092: 80	
D:o med Skand. Kreditaktiebolaget.....	2,103: —	
D:o med Stockholms Inteckn. Garanti- aktiebolag.....	3: 49	
Lager av broschyrer.....	442: 63	
Inventarier	710: —	
Utestående fordran	200: —	8,877: 57

Häriifrån avgår:

Innestående medel för Bergman-Öster- bergiska samhällskurserna	1,789: 74	
D:o för opinionsyttring till 1914 års riksdag	545: 46	
Skuld till I. Hægströms Boktr. A.B.	1,018: —	3,353: 20
		5,524: 37
		Summa kr. 17,739: 46

Stockholm den 31 mars 1913.

Thorborg Widebeck,
skattmästare.

Revisionsberättelse.

Undertecknade, av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt utsedda revisorer, hava behörigen genomgått och granskat kassaförvaltarens räkenskaper för år 1912. Räkenskaperna äro förda med vanlig omsorg och noggrannhet, utgifterna vederbörligen verifierade och behållningen å spar-kasseböckerna överensstämmande med räkenskaperna.

Vi få därför tillstyrka full och tacksam ansvarsfrihet för 1912 års förvaltning.

Stockholm den 29 april 1913.

Elisabeth Wærn-Bugge.

Alida Jakobson.

Lokalföreningarnas

för

Kvinnans politiska rösträtt årsberättelser 1912.

1. Alfta.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskollärarinnan
fröken *Linnéa Andersson*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Karin Isberg*.

Föreningen är bildad den 29 mars 1912 efter föredrag av fröken Elin Pålman och på initiativ av fru Anna Jennische.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 1 samkväm och 2 offentliga föredrag av fröken Elin Pålman om »Kvinnorna och samhällsarbetet» samt av fröken Elsa Spross om »Ungdom och ansvar».

Av föreningens medlemmar är ordf. suppleant i skolorädet. Agitation har bedrivits genom spridande av ströskrifter, försäljning av Rösträtt för Kvinnor m. m.

2. Alnö.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskollärarinnan
fröken *Thérèse Almqvist*.

Centralstyrelsesuppleant: folkskollärarinnan fröken *Greta Bäckfors*.

Föreningen är bildad den 1 dec. 1912 efter föredrag av fröken Elin Nilsson från Sundsvall och på initiativ av intresserade kvinnor inom samhället.

3. Alvesta.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Carolina Bondesson*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Edith Andersson*.

4. Arboga.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: f. d. skolföreståndarinnan
fröken *Carolina Falk*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fru *Maria Blidberg*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 1 föreningsmöte, 1 samkväm samt 1 offentligt föredrag av d:r Gulli Petrini om »Kvinnans rösträtt och de sociala frågorna».

1 av föreningens medlemmar är stadsfullmäktig och 1 är medlem av fosterbarnsnämnden. Kupongböcker för samlande av nya medlemmar ha utdelats.

5. Arvidsjaur.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: barnmorskan fröken
Anna Lidström.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Nanny Lindkvist*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, 1 offentligt möte och 1 samkväm.

1 av föreningens medlemmar är sekreterare i Arvidsjaur's arbetarekommun.

Vid mötena ha efter förut uppgjort program medlemmarna hållit föredrag eller uppläsningar dels i socialpolitiska ämnen, dels i stats- och kommunalkunskap, skattepolitik m. m. Tidningen Rösträtt för Kvinnor samt L. K. P. R:s artikelserie har spritts bland medlemmarna.

6. Arvika.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fotografen fröken
Olga Segerberg.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Annie Robsahm*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 2 samkväm, 1 offentligt opinionsmöte med anledning

av den kungl. propositionen och med redaktör Mauritz Hellberg som talare samt 1 föreläsning om »Rösträttskongressen 1911» av fru Gerda Hellberg.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, 1 ledamot och 1 suppleant i barnavårdsnämnden.

Livlig agitation har av föreningen bedrivits såväl vid landstings- som vid stadsfullmäktigevalen. Vid det senare gingo kvinnorna fram med egen lista och det fattades blott 4 röster för att en kvinna skulle ha blivit vald.

7. Askersund.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: telegrafkommissarien fröken *Anna Arnander*.

Centralstyrelsesuppleant: samskolläraryrinnan fröken *Nicoline Blidberg*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten och 5 samkväm.

1 av föreningens medlemmar är suppleant i fattigvårdsstyrelsen.

8. Avesta-Krylbo.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Karin Gelhaar*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Ingrid Teglund*.

Under året ha hållits 7 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 1 opinionsmöte i Krylbo med fru Ella Billing som talare, 1 halvenskilt möte, 1 musikafton i Avesta och 2 samkväm. Vid det halvenskilda mötet, som hölls i Krylbo, talade fru Ella Billing om »Kvinnorna och samhällsfrågorna». Efter föredraget vidtog ett angenämt samkväm. Den 22 sept. föreläste dr Lydia Wahlström i Avesta över ämnet: »Varför begära kvinnorna rösträtt?»

I samband med ordinarie novembermötet i Krylbo höll fru Ellen Hagen ett offentligt föredrag om »Kvinnans rätt, samhällets väl».

Dessutom har föreningen åtnjutit fördelen av de Bergman-Österbergska samhällskurserna med jur. kand. Eva Andén som föreläsare. I Krylbo har anordnats en studiecirkel med eget bibliotek.

Föreningen har under året arbetat intensivt, vilket bäst visas därav, att medlemsantalet under arbetsårets senare del mer än tredubblats. Rösträtt för Kvinnor har många prenumeranter inom föreningen och 35 st. bland utomstående.

9. Axvall.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Ester Fredriksson*.
Centralstyrelsesuppleant: fru *Ellen Hellman*.

Föreningen är bildad under 1912 efter föredrag av fru Jenny Velander.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten och 1 offentligt möte. För agitation har spritts nr 16 av Rösträtt för Kvinnor.

10. Bengtsfors.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Hedvig Sjögren*.

Föreningen har bildats under 1912 efter föredrag av fröken Signe Wollter.

Ett agitations- och upplysningsföredrag hölls i oktober av fru Elisabeth Wærn-Bugge.

11. Björknäs.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Thérèse Sundlöf*.

Under året ha hållits 2 föreningsmöten.

12. Bollnäs.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Sigrid v. Schultz*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Maria Björkman*.

Under året ha hållits 2 föreningsmöten och 10 offentliga möten, därav 4 i Bollnäs köping, 1 i Lottefors, 1 i Freluga, 2 i Vallsta, 1 i Arbrå och 1 i Alfta.

Ett intensivt agitations- och upplysningsarbete har bedrivits, vilket haft till följd att föreningens medlemsantal under året mera än fyrdubblats.

Vid ett större nykterhetsmöte utdelades cirka 1,000 flygblad och 400 ex. av Rösträtt för Kvinnor, dessutom har under året flygblad och tidningar utdelats dels i Bollnäs socken och dels i angränsande socknar. Föreningen har vidare genom annonser i ortstidningarna uppmanat kvinnorna att ingå i föreningen.

13. Bomhus.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskollärarinnan
fröken *Elisabet Nyström*.

Centralstyrelsesuppleant: småskollärarinnan fröken *Hanna Vestlund*.

Under året ha hållits 2 föreningsmöten, 1 samkväm och 1 offentlig föreläsning av fru *Ella Billing* om »Kvinnan och samhällsfrågorna».

14. Borgholm.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Cecilia Jansson*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Thérèse Johansson*.

15. Borlänge-Stora Tuna.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskollärarinnan
fröken *Frida Johansson*.

Centralstyrelsesuppleant: folkskollärarinnan fru *Maria Widigsson*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten och 2 föreläsningar genom de Bergman-Österbergska samhällskurserna med jur. kand. *Eva Andén* som föreläsare. Antalet åhörare omkring 50.

Föreningen har spritt rösträttslitteratur samt genom kungböcker värvat nya medlemmar.

16. Borås.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Leonore Odencrants*.

Centralstyrelsesuppleant: skolföreståndarinnan fröken
Signe Cederquist.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten och 2 samkväm. På föreningsmötet den 22 nov. höll

fru Annie Gunnarsson föredrag över ämnet: »Kvinnornas rösträttsfråga — en kultur- och uppfostringsfråga». Älvsborgs-förbundets vandringsbibliotek har av föreningen innehafts under 2 månader och begagnats av 12 låntagare.

Av föreningens medlemmar är ordf. ledamot av styrelsen för Bergengrenska bespisningsfonden och 1 medlem är barnavårdsinspektris samt ledamot av fattigvårdsnämnden.

17. Bräcke.

Ordförande och centralstyrelsesuppleant: fru *Leonilda Ålund*.

Centralstyrelsemedlem: fru *Stina Wågland*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 6 föreningsmöten och 1 offentligt möte.

18. Charlottenberg.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: verkställande direktören för A.B. Värmlands Eda fru *Gerda Grill*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Elin Hübennette*.

Under året ha hållits 2 föreningsmöten med samkväm samt 2 föredrag i rösträttsfrågan av fru Gerda Hellberg och rektor V. Dalgren.

19. Degerfors.

Ordförande: fröken *Bertha Thulander*.

Centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Maria Henriksson*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Lovisa Björndal*.

Under året ha hållits 4 föreningsmöten och 1 samkväm.

20. Edsvalla.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Elise Ahlfoengren*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Olga Karlström*.

Under året ha hållits 3 föreningsmöten samt 2 offentliga föredrag av fru Gerda Hellberg och riksdagsman Sandin.

1 av föreningens medlemmar är ledamot av fattigvårdsstyrelsen.

21. Eksjö.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: föreståndarinnan vid Smålands sinnesslöanstalt fröken *Hilda Löfgren*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Eva Bäärnhjelm*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 3 samkväm. Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av skolrådet och 1 av Eksjö stads barnavårdsnämnd.

22. Elmhult.

Ordförande: fru *Augusta Friberg*.

Centralstyrelsemedlem: fru *Maria Timelin*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 offentligt föredrag av fröken *Elin Pålman*, efter vilket följde samkväm.

23. Enköping.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Berlia Ericsson*.

Centralstyrelsesuppleant: teckningslärarinnan fröken *Thyra Wallin*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten samt 1 offentligt opinionsmöte med föredrag av fröken *Ebba Palmstierna*.

24. Eringsboda.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Jenny Johanson*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Edith Lundgren*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, 5 offentliga möten och 2 samkväm. Vid 1 av de offentliga mötena har fröken *Sigrid Kruse* talat om »Kvinnans politiska rösträtt», och dessutom ha i Eringsboda hållits 3 föreläsningar genom de *Bergman-Österbergska* samhällskur-

serna för 160 åhörare. 2 av föreningens medlemmar äro ledamöter i fattigvårdskommittén. Föreningen har under året övergått från filial till självständig förening.

25. Eskilstuna.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Alma Johansson*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Gulli Westlund*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 1 offentligt opinionsmöte med föredrag av redaktör Karl Lindh samt 2 offentliga föredrag av fru Else Kleen om »Mobilisering» samt av fru Augusta Widebeck om »Rösträttsfrågan». 1 av föreningens medlemmar är ledamot av folkskolestyrelsen och barnavårdsnämnden. Föreningens medlemmar ha verkat för rösträttsaken dels genom personlig agitation, dels genom utdelning av broschyrer.

26. Eslöv.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: föreståndaren för avd.kontoret av Sveriges offentliga arbetsförmedling fröken *Emilia Lindkvist*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Elsa Alkman*.

Under året ha hållits 7 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, åtföljda av samkväm, samt 2 offentliga möten. Ett bibliotek om 8 band har cirkulerat inom föreningen. 1 av föreningens medlemmar är ledamot av fattigvårdsstyrelsen samt hälsovårdsnämndens biträde i fråga om fosterbarnsvården. Vid stadsfullmäktigevallet lät föreningen införa upprop i pressen och bedrev en energisk agitation.

För att värva nya medlemmar har föreningen anordnat s. k. handarbetsaftnar.

27. Falkenberg.

Ordförande: bankkassören fröken *Clara Blåberg*.

Centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Anna Trädgårdh*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Amy Örtenblad*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten med samkväm, 1 offentligt opinionsmöte med fröken

Carola Karlsson som talare samt 2 offentliga föredrag av fru Frigga Carlberg om »Rösträtt i ord och bild» samt av dr Gulli Petrini om »Kvinnans rösträtt och de sociala frågorna».

För att vinna nya medlemmar har föreningen till såväl män som kvinnor inom samhället utsänt brevkort med uppmaning att ingå i föreningen.

28. Falköping.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: samskollärarinnan
fil. mag. *Emmy Helander*.

Centralstyrelsesuppleant: samskollärarinnan fröken *Märta Åstrand*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 2 offentliga möten samt 1 offentlig föreläsning av fru Frigga Carlberg över ämnet: »Kvinnans uppgift att skapa samhällslycka». Samkväm ha under våren anordnats var 14:e dag och under hösten 2 gånger. I samband med Skaraborgs länsförbunds årsmöte i Falköping den 25 mars hölls ett offentligt möte med föredrag av fru Andriette Florén om »Fredrika Bremer», av fru Jenny Lindberger om »Internationella rösträttskongressen i Stockholm» med bilder och av sem.-adj. Jenny Velander om »Den kungl. rösträttspropositionen». Ett friluftsmöte hölls den 26 juli med föredrag av sem.-adj. Anna Grönfelt och sem.-adj. Jenny Velander.

Vid stadsfullmäktigevalet var föreningens v. ordf. uppsatt på de frisinnades lista, men lyckades ej bli placerad. Vid landstingsvalet sände föreningen till alla röstberättigade kvinnor valsedlar (de frisinnades) och fullmakter jämte uppmaning att deltaga i valet.

29. Falun.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: seminarieadjunkten
fröken *Valborg Olander*.

Centralstyrelsesuppleant: skolföreståndarinnan fröken *Gerda Martin*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten jämte samkväm. Vid novembermötet höll jur. kand. Eva Andén ett med stort bifall mottaget föredrag om »Kvinnan inom yrkena». Med anledning av den kungl. propositionen anordnade föreningen jämte Vita bandet ett offent-

ligt möte med fru Ellen Hagen, fröken Cecilia Francke och rådman Ernst Lyberg som talare.

På initiativ av Faluföreningens styrelse förlades de Bergman-Österbergiska kurserna till Dalarna under tiden 1 nov.—15 dec., varunder höllos föreläsningar på 22 olika platser i länet.

Föreningen har utgivit en andra upplaga om 5,000 ex. av Selma Lagerlöfs »Hem och stat», vilken övertagits av Landsföreningen.

Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige, 1 av överstyrelsen förordnad inspektor vid Elementarskolan för flickor, 1 medlem i den kungl. folkundervisningskommittén, 1 medlem och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, 1 medlem i folkskolestyrelsen, 1 bostadsinspektör, 1 medlem i landstingets småskole-seminariestyrelse, 1 medlem i landstingets skolköknämnd, 1 suppleant i stadsfullmäktiges beredningsutskott samt i styrelsen för stadens varmbadhus och fonden för pauvres honteux, 2 medlemmar i styrelsen för Falu allmänna bibliotek, 1 medlem i styrelsen för Falu frisinnade förening samt 1 medlem av arbetsutskottet i Kopparbergs läns östra frisinnade valkretsförbund.

Såväl vid landstigsvalen i Kopparbergs socken och i Falu stad som vid stadsfullmäktigevalen har föreningen låtit införa upprop i tidningarna samt tillställt alla röstberättigade kvinnor meddelande om deras röstetal jämte fullmaktsblankett.

Kupongböcker för insamlande av nya medlemmar ha utlämnats.

30. Filipstad.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: f. d. telegrafisten
fröken *Ottilia Marin*.

Centralstyrelsesuppleant: samskollärarinnan fröken *Alma Rundberg*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 1 offentligt möte och 5 samkväm.

Av föreningens medlemmar äro 1 stadsfullmäktig, 6 medlemmar i styrelsen för fruntimmersföreningen, 2 i styrelsen för barnavårds- och uppfostringsnämnden, 1 suppleant i skolrådet, 1 suppleant i styrelsen för Frisinnade landsföreningens lokalavdelning. Före stadsfullmäktigevalen utlyste föreningen ett möte med stadens röstberättigade kvinnor för diskussion om kvinnlig kandidat, som även uppställdes och blev vald.

31. Flen.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan
fröken *Lovisa Thorén*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Maria Pegelow*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, 2 samkväm, 1 vis- och sagoafton av fru Greta Holmgren samt 2 offentliga föredrag av fru Elisabeth Wærn-Bugge om »Den Videllska utredningen» samt av fru Else Kleen om »Mobilisering».

Av föreningens medlemmar äro 1 medlem i biblioteksstyrelsen, 1 suppleant i skolrådet, 1 i barnavårdsnämnden och 2 i skolköksstyrelsen.

Föreningen har med god framgång följt de råd och anvisningar för agitation, vilka fru Kleen lämnade i sitt föredrag.

32. Forshaga.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Agnes Thorelius*

Centralstyrelsesuppleant: fru *Martha Rudqvist*.

Under året ha hållits 9 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 3 diskussionsmöten, 4 samkväm och 2 offentliga föreläsningar av fröken Cecilia Francke, Stockholm, om »Kvinnomakt och kvinnoansvar» samt av fröken Nancy Envall, Karlstad, om »Kvinnans praktiska fostran». Dessutom anordnade föreningen 19—20 okt. en höstmärknad med synnerligen gott resultat. Behållningen användes bl. a. till beklädande av 25 st. fattiga barn. 1 av föreningens medlemmar är ledamot av kyrko- och skolråd.

33. Färgelanda.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Elin Andersson*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Sophie Engqvist*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 4 offentliga möten, 1 diskussionsmöte, 6 samkväm och 4 offentliga föreläsningar i rösträttsfrågan av fröknarna Ruth Bergius, Sofia Svensson och Signe Wollter samt fru Elisabeth Wærn-Bugge. Älvsborgsförbundets vandringsbibliotek har cirkulerat bland föreningens medlemmar. Vid landstingsvalet

bedrevs en livlig agitation för den frisinnade kandidaten. Föreningen har agiterat genom att sprida 100-tals flygblad och rösträttsvykort samt genom att uppföra teaterpjäser och tablåer.

34. Färila.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: barnmorskan
fru *Emma Kring*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Anna Assarsson*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 3 offentliga möten samt 1 samkväm.

35. Gislaved.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskollärarinnan
fröken *Sofie Johnson*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Elin Strandberg*.

36. Gnesta.

Ordförande och centralstyrelsesuppleant: fru *Ida Eklund*.

Centralstyrelsemedlem: folkskollärarinnan fröken *Olga Strandberg*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten samt 1 offentlig föreläsning av fröken *Elin Pålman*. Föreningen har arbetat för barnbespisningen i Gnesta folkskola samt första majblommans spridande. 1 föreningsmedlem är anställd som inspektris vid fattigvården.

37. Gräbbestad.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: telegrafkommissarien
fröken *Annie Busck*.

Centralstyrelsesuppleant: skolköksföreståndarinnan
fröken *Märta Carlsson*.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde, 1 föreningsmöte, 1 offentligt möte med föredrag av fru *Gurli Hertzman-Ericsson* och 2 offentliga föreläsningar av fru *Anna Wicksell*

om »Äktenskapslagstiftningen» och av fröken Annie Busck om »Minnen från rösträttskongressen».

38. Grängesberg.

Ordförande: skolkökslärarinnan fröken *Ingrid Boseus*.
 Centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Agda Pettersson*.
 Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Agda Adolfsson*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 samkväm.

39. Gränna.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Berta Bergin*.
 Centralstyrelsesuppleant: fru *Ebba Ström*.

Under 1912 ha hållits 4 styrelsesammanträden, 2 ordinarie föreningsmöten, 2 offentliga möten och 6 samkväm. På det första offentliga mötet höll fru Augusta Tonning föredrag om »Kvinnans medborgarrätt» och på det andra höll kronofogde Cederberg föredrag om »Staten och samhällslagarna».

Föreningen har tillsammans med övriga föreningar inom länet bildat Jönköpings länsförbund.

Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige, 1 kassaförvaltare i fattigvårdsstyrelsen, 1 styrelsemedlem av föreläsningsföreningen, 4 styrelsemedlemmar i 1:sta majblommans kommitté. Fru Annie Bellman är enhälligt omvald som kyrkogårdsföreståndare även för 1913.

Före stadsfullmäktigevalet anordnade föreningen ett möte för stadens röstberättigade kvinnor, och såväl offentligt som enskilt uppmanades kvinnorna att begagna sin rösträtt.

40. Gällivare-Malmberget.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Anna Hellborn*.
 Centralstyrelsesuppleant: fru *Hilma Borin*.

Under året ha hållits 2 föreningsmöten.

41. Gävle.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Klara Lindh*.
Centralstyrelsesuppleant: fröken *Anna Sundbom*.

Styrelsen har hållit 7 sammanträden och föreningen 3. Vid ett av föreningsmötena höll fru Klara Lindh föredrag över ämnet: »Den svenska kvinnorösträttsrörelsens historia i korta drag», vid ett annat talade fru Ella Billing om »Medborgarrätt åt Sveriges kvinnor». Vid föreningens möten hava dessutom diskussioner och samkväm förekommit.

Under sin föredragsturné genom länet våren 1912 höll fröken Elin Pålman offentligt föredrag härstädes över ämnet: »Kvinnorna och samhällsarbetet». Efter föredraget visades skioptikonbilder från internationella kongressen 1911. Med anledning av den kungl. propositionen om rösträtt för kvinnor hölls under våren ett opinionsmöte med föredrag av fru Ella Billing och redaktör Karl M. Lindh och antogs enhälligt en resolution gående ut på att stödja regeringspropositionen.

Föreningen och dess styrelse har i likhet med föregående år verkat genom spridande av broschyrer samt genom uppmaning till de gifta kvinnorna att deklarerat för att sålunda skaffa sig kommunal rösträtt, och vid senaste stadsfullmäktigeval uppmanat röstberättigade kvinnor dels genom tryckta kort, dels genom upprop i tidningarna att delta i valen. Dessutom har den av föreningen tillsatta s. k. litteraturkommittén verkat för prenumeration å tidningarna Dagny och Rösträtt för Kvinnor.

Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige (1 kvinnlig stadsfullmäktig är icke medlem av F. K. P. R.), 2 ledamöter och 1 suppleant i folkskolestyrelsen, 1 medlem i fattigvårdsstyrelsen, 14 fattigvårdare, 1 styrelsemedlem och 1 suppleant i livsmedelskommittén, 1 styrelsemedlem och 1 suppleant i Gävle stads arbetsförmedling, 1 medlem i Gävle stads biblioteksstyrelse, 1 styrelsesuppleant i Gävle Frisinnade valmansförbund och 1 styrelsesuppleant i Frisinnade valkretsförbundet.

42. Göteborg.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: skriftställarinnan
fru *Frigga Carlberg*.

Centralstyrelsesuppleant: förste postexpeditören fröken *Hildur Öijer*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 4 offentliga möten samt 5 offentliga föreläsningar.

Föreningens första åtgärd på det nya arbetsåret var att anordna en sällskapsafton å Grand Hôtel, för att genom ett föredrag av fru Hilda Sachs söka väcka intresse för den då framkomna idén om resande av en staty åt Fredrika Bremer. Fröken Elsa Stenhammar återgav på ett utmärkt sätt Selma Lagerlöfs »Gamla mamsell Fredrika» och även i musikavdelningen blev man erinrad om sierskan Fredrika Bremer.

Under mars månad var föreningen i tillfälle att anordna ej mindre än tre möten med framstående föredragshållare: d:r Alexandra Skoglund, d:r Lydia Wahlström och professor Knut Kjellberg. Ämnena voro — i samma ordning — *Gift kvinnas rättsliga ställning förr och nu*; *Birgitta enligt nyare forskning* och *Likställighet med bevarad egenart*. Det sistnämnda föredraget hölls i Högskolans aula, något som kan tillmätas en viss betydelse, då denna lokal hittills varit stängd för F. K. P. R.

Med anledning av regeringspropositionen om politisk rösträtt åt kvinnor hölls den 10 april ett stort opinionsmöte i Tabernaklet. Inbjudningen till mötet, som undertecknats av — utom F. K. P. R. — Göteborgs Folkskolläraryrkesförening, Kvinnliga Kontoristförbundet, Göteborgs Småskolläraryrkesförening, Vida bandet, Göteborgs Kvinnliga Diskussionsklubb och Göteborgs Socialdemokratiska Kvinnoklubb, hade hörsammats av över 1,000 personer, och anföranden höllas av representanter för ovannämnda föreningar. Programmet utfylldes med sång — delar av Rösträttskantaten — av Elsa Stenhammars damkör samt uppläsning av Olive Schreiners stämningsfulla prosadikt: »Öknens drömmar». Resolution antogs och pressens enstämmiga omdöme om mötet var: »värdigt och imponerande.»

I början av juni utsändes till samtliga medlemmar ett tryckt kort med allvarlig uppmaning att under sommaren, då det egentliga föreningsarbetet måste ligga nere, ej lämna målet ur sikte, utan söka att dels sprida upplysning och dels värva nya medlemmar samt att även samla prenumeranter å Rösträtt för Kvinnor.

Den 7 oktober inföll föreningens 10-årsdag, vilken högtidlighölls genom en anslående fest å Grand Hôtel. Fru Frigga Carlberg — föreningens ordförande under hela dess tillvaro — höll hälsningstalet; professor Emil Lindberg talade om kvinnan i »Tusen och en natt» och efter supén anlände den nu i vida kretsar kända »Madame Anti» och framlade sina skäl *mot* rösträtten.

Under höstterminen anordnade föreningen en upplysningskurs om »*Kvinnans ställning inför lagen i olika länder*». Föreläsare voro: fru Frigga Carlberg (Frankrike), fröken Signe Wollter (England), fröken Ingrid Bergius (Amerika och England) samt jur. kand. fru Anna Wicksell (svenska äktenskapslagstiftningen, 2 föredrag).

På årsmötet i november framhöll föreningens ordförande nödvändigheten av att var och en arbetade på föreningens tillväxt och uppmanade kvinnorna att ej försumma det nu förestående stadsfullmäktigevalet. Några direkta uppmaningar kommo ej i år att utsändas, enär en dylik för föreningen särdeles betungande utgift numera kunde anses överflödig, sedan kvinnorna beretts tillträde till männens politiska organisationer.

Föreningen har utgivit Flygblad n:r 10 i form av ett konstnärligt prytt läskapper, som tryckts i 2,000 ex.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig. Dessutom finnas bland föreningsmedlemmarna ledamöter i fattigvårdsstyrelsen och folkskolestyrelsen, bostads- och barnavårdsinspektriser samt av stadsfullmäktige utsedda fattigvårdare ävensom revisorer i vissa under kommunens förvaltning stående inrättningar samt styrelseledamöter i Liberala valmansföreningen.

43. Hallsberg.

Ordförande och centralstyrelsesuppleant: f. d. lärarinnan
fröken *Kerstin Andersson*.

Centralstyrelsemedlem: fru *Josefina Molander*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten och 1 samkväm samt 2 offentliga föreläsningar av fru A. Rystedt »Om konservering av frukt» samt av fru Siri Forssell om »Reglementeringen enligt Hilda Sachs bok».

44. Halmstad.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskollärarinnan
fröken *Anna Ljungberg*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Bie Smitt*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten med samkväm och 1 offentlig föreläsning av d:r Gulli Petrini om »Kvinnans rösträtt och de sociala frågorna».

Av föreningens medlemmar är 1 lärarkårens representant i skolstyrelsen och 2 suppleanter i fattigvårdsstyrelsen.

45. Hamrånge.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Kristina Härdner*.
Centralstyrelsesuppleant: fröken *Gerda Lustig*.

46. Hanebo.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: f. d. lärarinnan
fru *Anna Tybell*,
Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fru *Anna Skogsberg*.

Föreningen bildades under 1912 på initiativ av fru A. Tybell och efter föredrag av fröken Elin Pålman.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 5 föreningsmöten, 1 offentligt möte och 1 diskussionsmöte.

47. Haparanda.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: seminarielärarinnan
fröken *Ottilia Nordlander*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 offentlig föreläsning av rektor Norén, Nederkalix, med ämne: »Ett bidrag till kvinnorösträttens historia».

Av föreningens medlemmar äro 1 stadsfullmäktig samt 2 styrelsemedlemmar i Haparanda föreläsningförening. Vid stadsfullmäktigevalet gingo kvinnorna fram med egen lista.

48. Hedemora.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan
fröken *Kerstin Larsson*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 samkväm samt 2 föreläsningar av fröken Eva Andén genom de Bergman-Österbergska samhällskurserna för omkring 200 åhörare. Föreningens ordf. är lärarkårens representant i skolrådet samt ordf. i kommunbibliotekets styrelse. Genom personlig agitation har föreningens medlemsantal fördubblats.

49. Hjo.

Ordförande och centralstyrelsesuppleant: fru *Gerda Bodén*.

Centralstyrelsemedlem: fru *Hilda Öberg*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 2 offentliga möten, 1 samkväm och 1 offentligt föredrag av herr C. Bodén om »Kvinnorörelsens inverkan på nykterhets- och sedlighetsfrågor». Föreningens ordf. är styrelsemedlem i Frisinnade landsföreningens lokalavdelning.

50. Hudiksvall.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskolläraryninnan fröken *Alma Persson*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Caroline Tiblin*.

Under året ha hållits 8 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten och 3 samkväm. 1 av föreningens medlemmar är stadsfullmäktig.

Såväl vid landstings- som stadsfullmäktigevalet har föreningen genom upprop i pressen manat de röstberättigade kvinnorna att deltaga i valen, samt vid det senare valet arbetat för kvinnliga kandidaters uppsättande på listorna.

För att få ungdomen med i rösträttsrörelsen har föreningen satt i gång s. k. syaftnar. Genom hänvändelse till allmänheten har styrelsen lyckats insamla omkr. 600 kr. Dessa medel ha använts så, att mjölk dagligen och matvaror varje vecka kunnat utdelas till ett 20-tal behövande, arbetslösa familjer under den för dem svåraste delen av vintern.

51. Huskvarna.

Ordförande: fru *Hilma Andersson*.

Centralstyrelsemedlem: fröken *Gerda Planting-Gyllenbåga*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Alfhild Bejbom*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 3 offentliga föredrag av fröken Gertrud Adelborg om »Kvinnans politiska utbildning» samt av fruarna Ella Billing och Elma Danielsson om »Kvinnornas rösträttsfråga».

Av föreningens medlemmar äro 1 stadsfullmäktig, 1 ledamot och 1 suppleant i hälsovårdsnämnden samt 2 ledamöter i fattigvårdsstyrelsen. Före stadsfullmäktigevalet anordnade föreningen ett möte för röstberättigade kvinnor och tillsatte en valkommitté att arbeta för valet. Genom denna tillställdes alla röstberättigade kvinnor en uppmaning att begagna sin rösträtt. Genom personlig agitation har medlemsantalet under året ökats betydligt.

52. Hvetlanda.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Gertrud Runcrantz*.
Centralstyrelsesuppleant: bokhandlaren fru *Anna Nylén*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 2 offentliga föredrag om »Rösträtten och riksdagsarbetet 1912» av fru Elisabeth Wærn-Bugge samt om »Kvinnans uppgift och ställning i samhället» av kandidat H. Fager, Uppsala.

Föreningens styrelsemedlemmar ha interPELLERAT ett par av landstingskandidaterna angående deras ställning till kvinnans politiska rösträtt.

53. Hälsingborg.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Kristina Borg*.
Centralstyrelsesuppleant: dr *Hanna Christer-Nilsson*.

Styrelsen har sammanträtt 5 gånger. Tvenne offentliga möten ha hållits med föredrag av fru Anna Bugge-Wicksell om »Den politiska rösträttens betydelse för kvinnorna» och av auditör Nils av Ekenstam om »Kinnan och politiken». Dessutom ha 4 andra möten anordnats, till vilka även icke medlemmar haft tillträde, och då där bjudits på kortare föredrag, diskussion om nyutkomna intressanta böcker, sång, musik, m. m.

En del rösträttslitteratur har på styrelsens föranstaltande anskaffats och utdelats.

Under året har 1 av föreningens medlemmar blivit vald till stadsfullmäktig, 2 av medlemmarna tillhöra fattigvårdsstyrelsen, 1 styrelsen för arbetsförmedlingen och 2 styrelsen

för den frisinnade föreningen. Vid stadsfullmäktigevalet bedrevs en livlig agitation för den kvinnliga kandidaten.

54. Härnösand.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Hildegard Kallstenius*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Augusta Olsson*.

Under året ha hållits 13 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 1 offentligt möte och 2 samkväm. Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, vald på de frisinnades lista, och 1 medlem av fattigvårdsstyrelsen. Före stadsfullmäktigevalet har föreningen agiterat genom upprop i tidningarna samt tryckning och utdelning av upprop och valsedlar med den kvinnliga kandidatens namn och partibeteckningen: De frisinnade.

Kuponghäften för samlande av nya medlemmar ha utdelats, men resultatet kommer att föreligga först 1913.

55. Hässleholm.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Johanna Sommarin*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Olga Strandberg*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden och 6 föreningsmöten. 1 av föreningens medlemmar är ledamot av fattigvårdsstyrelsen.

56. Hörby.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: kaféidkerskan
fru *Elna Persson*.

Centralstyrelsesuppleant: folkskollärarinnan fröken *Ulrika Svensson*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 1 samkväm och 3 offentliga rösträttsföredrag av riksdagsman Ivar Säfstrand, fru Annie Gunnarsson och fru Augusta Tonning. Av föreningens medlemmar äro 1 kommunalfullmäktig, 1 ordf., 2 ledamöter och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, 2 medlemmar i föreläsningsföreningens styrelse och 1 medlem i biblioteksstyrelsen.

57. Järpen.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Märta Möller*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Julia Bergström*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 10 föreningsmöten, 2 offentliga möten, 1 diskussionsmöte och 2 samkväm.

58. Järvsö.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Dagmar Brodin*.

Föreningen bildades under 1912 efter föredrag av fröken *Elin Pålman* och har under året haft 7 sammanträden.

59. Jönköping.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: tecknaren
fröken *Emma Aulin*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Hulda Lundberg*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 1 offentligt möte, 1 diskussionsmöte och 5 samkväm. 2 av föreningens medlemmar sitta i fosterbarnsnämnden.

Före landstings- och stadsfullmäktigevalen anordnades möten och utsändes till de röstberättigade kvinnorna valsedlar jämte förklaringar och anvisningar.

Kupongböcker ha utlämnats och en hel del nya medlemmar på detta sätt förvärvats.

På initiativ av Jönköpings F. K. P. R. har bildats Jönköpings länsförbund, i vilket 8 av länets 9 föreningar ingått.

60. Kalmar.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Hilma Runbäck*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Anna Kreuger*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 2 offentliga föredrag av fru *Siri Forssell* om »Tidsenlig matlagning och sparsamhet i hemmen» och av dr *Gulli Petrini* om »Kvinnorösträtten och de sociala frågorna», samt 1 större fest med anledning av den kungl. propositionen om rösträtt och valbarhet för kvinnor.

2 kvinnor äro stadsfullmäktige, 1 av föreningens medlemmar är ledamot i skolstyrelse och barnavårdsnämnd.

Föreningen var med i en kommunal valförening, men då denna dagen före första valet upplöstes och intet kvinnonamn upptogs på partilistorna, beslöts, fast sent och med ringa hopp om framgång, att gå med egen lista under beteckning »Kvinnornas lista». Det blev endast en demonstration, men nyttig som sådan.

Genom spridande av broschyrer och uppprop i tidningarna ha kvinnorna uppmanats att deklarerera, och Rösträtt för Kvinnor har utdelats vid möten och andra lämpliga tillfällen.

61. Karlshamn.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: skolföreståndarinnan
fröken *Olga Tengström*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Ida Schmidt*.

Under året ha hållits 7 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, 3 samkväm och 2 offentliga föreläsningar genom de Bergman-Österbergiska samhällskurserna av fru Anna Wicksell om »Äktenskapslagstiftningen» och av fru Frigga Carlberg om »Fattigvård och barnavård». 1 av föreningens medlemmar är stadsfullmäktig.

Genom uppprop i tidningarna uppmanades kvinnorna att deltaga i stadsfullmäktigevalet. Tack vare enskilda medlemmars intresserade arbete har medlemsantalet under året mera än tredubblats.

Vid ett samkväm, varvid representanter för 4 andra blekingska F. K. P. R. voro föreningens gäster, väcktes förslag om bildande av ett länsförbund, och har ett sådant under årets lopp kommit till stånd. Broschyrer och flygblad i rösträttsfrågan ha genom föreningen spritts.

62. Karlskoga.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan
fröken *Hulda Forsgren*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Edit Sandberg*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 2 offentliga möten, 5 diskussionsmöten med samkväm

och 2 offentliga föreläsningar av fru Gerda Hellberg om »Internationella rösträttskongressen i Stockholm» och av d:r Gulli Petrini om »Kvinnorna och de sociala frågorna». 4 av föreningens medlemmar sitta i fattigvårdsnämnden.

Föreningens medlemsantal har under året mer än fördubblats, och detta har skett dels genom möten, dels genom husagitation. Föreningen har bildat en »flick-klubb», bestående av 6 föreningsmedlemmar och 15 unga flickor ur arbetarehem.

63. Karlskrona.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan
fröken *Sigrid Kruse*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Valborg Falk*.

Under året ha hållits 10 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten med samkväm, 1 opinionsmöte och 1 offentlig föreläsning genom de Bergman-Österbergska samhällskurserna av fru Anna Wicksell om »Åktenskapslagstiftningen». 1 av föreningens medlemmar är stadsfullmäktig och medlem av styrelsen för den frisinnade föreningen.

Vid stadsfullmäktigevalet utsände föreningen till de olika partierna cirkulär med uppmaning att uppsätta kvinnliga kandidater på sina listor, och dessutom uppmanades varje röstberättigad kvinna genom cirkulär att deltaga i valet och arbeta för att få en kvinna vald, vilket även lyckades.

Vid det stora årliga frisinnade länsmötet vid påsktiden, vilket 1912 hölls i Karlskrona och där föreningens ordf. var en av talarna, antog mötet enhälligt en resolution, vari man uttalade sin anslutning till regeringspropositionen om rösträtt för kvinnor.

64. Karlstad.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Gerda Hellberg*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Greta Gullström*.

Under året ha hållits 7 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten och 4 s. k. arbetsaftnar. Tillsammans med Vita Bandet anordnade föreningen under våren ett stort, mycket lyckat demonstrationsmöte för den kungl. propositionen om rösträtt för kvinnor med fru Ellen Hagen som talare.

Redaktör M. Hellberg har hållit offentligt föredrag om »1890-talets rösträttsrörelse» och fru Gerda Hellberg om »Rösträttskongressen 1911» med ljusbilder.

Kommunala uppdrag ha innehafts av 7 kvinnor (därav 5 medlemmar av F. K. P. R.): 1 stadsfullmäktig, 1 vice ordf. och 2 suppleanter i flickskolestyrelsen, 1 suppleant i skolstyrelsen, 1 i fattigvårds- och 1 i saluhallsstyrelsen. Föreningens ordf. är suppleant i Frisinnade valmansföreningens styrelse.

I god tid före stadsfullmäktigevalet höll F. K. P. R. sammanträde för att överlägga om kvinnornas ställning till valet. Där beslöts att hos högerns och vänsterns valorganisationer anhålla om plats för kvinnlig kandidat på fjärde rummet ovanför strecket. Denna begäran villfors av vänstern och F. K. P. R:s ordf. blev invald. Cirkulär med uppmaning att rösta utsändes till stadens alla kommunalt röstberättigade kvinnor, och i den krets, där den kvinnliga kandidaten var uppställd, deltog kvinnorna energiskt i valarbetet.

65. Kil.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Adèle Melén*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Sofia Salander*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten och 2 offentliga möten. Vid de senare talade fru Gerda Hellberg om »Kongressen i Stockholm 1911», och vid opinionsmötet annandag påsk riksdagsman Aug. Lindh om »Utsikterna för kvinnorösträttens genomförande». 4 medlemmar av Kils F. K. P. R. sitta i barnavårdsnämnden.

Föreningen har liksom under föregående år anordnat en »De gamlas dag», vars nettoinkomst utdelades som julgåvor till gamla fattiga män och kvinnor inom kommunen.

66. Klippan.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: telegrafkommisariern fröken *Hilma Ramberg*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Anna Rosensvärd*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten och 3 samkväm. Av föreningens medlemmar är 1 leda-

mot i taxeringsnämnden och 1 i skolrådet. Vid landstingsvalen agiterades för det frisinnade partiet.

67. Kopparberg.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Maja Forsslund*.

Centralstyrelsesuppleant: kemisten fröken *Maja Lejdström*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten med samkväm. 1 av föreningens medlemmar är ledamot av fattigvårdsstyrelsen. Föreningen har anordnat en kurs i linne- och klädsömnad.

68. Kristianstad.

Ordförande: fröken *Anna Möller*.

Centralstyrelsemedlem: jur. kand. *Elisabeth Nilsson*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Anna Hasselgren*.

Under året ha hållits 8 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, 3 offentliga möten, 1 diskussionsmöte och 3 samkväm. Ungefär 2 gånger i månaden ha anordnats läs- och arbetsaftnar.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 2 ledamöter i fattigvårds-, 2 i folkskole- och 2 i barnvårdsstyrelsen.

Före stadsfullmäktigevalen anordnade föreningen ett offentligt möte och utsände upprop.

69. Kristinehamn.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: elementarlärarinnan fröken *Hanna Unger*.

Centralstyrelsesuppleant: prokuristen fröken *Sofie Boström*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 2 offentliga möten. 1 av föreningens medlemmar är ledamot i folkskolestyrelsen och 1 i styrelsen för Allmänna valmansförbundets lokalavdelning.

Föreningens röstberättigade medlemmar ha deltagit i landstings- och stadsfullmäktigevalen.

70. Krokstrand.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan
fröken *Serafia Svensson*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Hanna Johansson*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 2 offentliga möten, 1 samkväm och 2 offentliga föreläsningar om »Kvinnans ställning i samhället» och om »Arbetet» av pastor O. V. Karlson, Strömstad. Vid opinionsmötet i april, som var besökt av omkring 120 kvinnor och 70 män, fattades en resolution för stödjande av den kungl. propositionen. Av föreningens medlemmar äro 2 medlemmar i municipalnämnden, 1 i skolrådet, 1 i hälsovårdsnämnden och 2 municipalfullmäktige.

Genom ordförandens husagitation har föreningen under året vunnit många nya medlemmar och dess medlemsantal utgör nu $\frac{1}{10}$ av samhällets hela folkmängd.

71. Kumla.

Ordförande och centralstyrelsesuppleant: fru *Gerda Åström*.

Centralstyrelsemedlem: fru *Hilda Ekman*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 2 offentliga möten och 3 offentliga föreläsningar av fru Ella Billing om »Kvinnorna och samhällsfrågorna», av fil. kand. A. Törnqvist över ämnet: »I stridens tecken» och av fru A. Rystedt om »Frukt- och grönsakskonserver».

I mars hölls en försäljning till förmån för föreningskassan, varvid såldes dels av föreningsmedlemmar sydda arbeten, dels en del skänkta saker.

72. Köping.

Ordförande: folkskollärarinnan fru *Anna Berg*.

Centralstyrelsemedlem: fru *Emilie Johansson*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Amelie Salén*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 5 samkväm och 1 offentligt opinionsmöte, besökt av 500 personer och med fröken Elin Wahlquist, Sundsvall, som

talare över ämnet: »Den kvinnliga rösträttsfrågans nuvarande läge».

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen och 1 ledamot i samskolans styrelse. Medlemsantalet har ökats genom personlig agitation.

73. Landskrona.

Ordförande: fröken *Agnes Sjöberg*,

Centralstyrelsemedlem: skriftställarinnan fru *Berta Francke-Åkeson*,

Under året ha hållits 7 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 6 samkväm, 2 offentliga möten och 2 offentliga föreläsningar, varvid fröken *Sigrid Kruse* talat om »Kvinnan i det kommunala och politiska livet», jur. kand. *Elisabeth Nilsson* om »Ungdomen och rösträtten», fru *Elsa Hallberg-Sjöström* om »Kvinnan och nykterhetsarbetet» samt överlärare *N. Sjögren* om »Folkskolan som bottenskola». Av föreningens medlemmar sitta 2 i fosterbarnsnämnden och 1 i fattigvårdsstyrelsen.

Före stadsfullmäktigevalet infördes i platstidningarna upprop till kvinnorna att begagna sin rösträtt; även sändes tryckt uppmaning jämte fullmaktsblankett till varje röstberättigad kvinna.

Föreningen har sökt verka för rösträtten genom kring-sändande av rösträttslitteratur, inbjudningar till föreningens möten samt personlig agitation.

74. Lilla Edet.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Erika Andrén*.

Centralstyrelsesuppleant: kontoristen fröken *Hanna Gerdtsson*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 1 föreningsmöte, 1 offentligt möte med föredrag av fru *Annie Gunnarsson* samt 1 diskussionsmöte.

75. Lindesberg.

Ordförande: fru *Hanna Göransson*.

Centralstyrelsemedlem: bitr. postexpeditören fru *Anna Österlund*.

Centralstyrelsesuppleant: bankkassören fröken *Berta Bergöö*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten. 1 föreningsmedlem sitter i fattigvårdsstyrelsen och 1 i samskolestyrelsen.

76. Linköping.

Ordförande: lärarinnan fröken *Jenny Wallerstedt*.

Centralstyrelsemedlem: lärarinnan fru *Eva Hanzén*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Willy Sjödin*.

Under året ha hållits 9 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, av vilka två avslutades med samkväm, samt 1 offentligt möte, där fru Else Kleen höll föredrag över ämnet »Mobilisering». Verkningarna av fru Kleens föredrag visade sig i ett ökat intresse hos föreningens medlemmar samt i förvärvandet av ett 50-tal nya medlemmar, vilka dock ingingo i föreningen först från början av 1913. Föreningen har bedrivit en ytterst livlig agitationsverksamhet genom utdelande av flygblad samt lösnummer av »Rösträtt för Kvinnor». Till den agitatoriska verksamheten kan också räknas uppförandet av »Rösträttsenquêten i Hades», som mottogs med stort bifall. Före stadsfullmäktigevalet inrättade föreningen en valbyrå och uppmanade alla röstberättigade kvinnor att begagna sin rösträtt.

77. Ljungby.

Ordförande: fru *Signhild Johanson*.

Centralstyrelsemedlem: skolföreståndarinnan fröken
Sigrid Hjelmqvist.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Thekla Hammar*.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde och 2 föreningsmöten.

78. Ljusdal.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Andriette Hallgren*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Brita Söderberg*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 5 föreningsmöten, 2 samkväm och 2 offentliga möten med föredrag av fröken *Elin Pålman* om »Kvinnan i hemmet och samhället» och av fru *Ella Billing* om »Medborgarrätt åt Sveriges kvinnor». Dessutom ha försök gjorts att anordna sammankomster första söndagen i varje månad. Den skölkökskurs för konfirmander, vars anordnande beslöts vid Gävleborgsförbundets möte i Ljusdal 1911, hölls under våren 1912 och vann stor anslutning. Som den tycks ha varit till nytta för de unga flickorna, har föreningen beslutat att hålla en liknande kurs våren 1913, och har bidrag därtill även i år erhållits av kommunen.

79. Ludvika.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Gerda Carlsten*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten.

80. Luleå.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan
fröken *Märta Bucht*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fil. mag. *Viola Bodén*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten och 1 offentligt möte.

Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige, 2 äro ledamöter och 1 suppleant i folkskolestyrelsen, 2 äro medlemmar och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, 1 styrelsemedlem i Luleå borgerliga reformförening (Allm. valmansförbundet), 1 styrelsemedlem i härvarande lokalavdelning av Frisinnade landsföreningen.

Genom föreningens försorg utsändes sommaren 1912 15 fattiga barn för 6 veckors vistelse på landet. Medel erhöles dels genom insamling på listor, dels skänktes en del förnöden-

heter *in natura*. Redogörelse för detta har lämnats i Röst-rätt för Kvinnor, nr 17 1912.

81. Lund.

Ordförande: fru *Louise af Ekenstam*.

Centralstyrelsemedlem: docenten dr *Hilma Borelius*.

Centralstyrelsesuppleant: jur. kand. fru *Anna Bugge-Wicksell*.

Styrelsen har under året hållit 5 sammanträden och föreningen 2. Ett offentlig möte har av föreningen anordnats den 10 april med anledning av den kungl. propositionen om kvinnans politiska rösträtt. Vid mötet antogs enhälligt den av V. U. föreslagna resolutionen.

Föreningen har tillsammans med Fredrika-Bremer-Förbundskretsen Lund med omnejd under våren anordnat en serie föreläsningar i samhällslära.

Föreningen har tillsammans med Fredrika-Bremer-Förbundskretsen Lund med omnejd anordnat ett allmänt kvinnomöte med anledning av stadsfullmäktigevalen. Mötet beslöt att kvinnorna skulle gå till val med egen lista under beteckningen »Kvinnorna». Resultatet blev att på kvinnolistan invaldes handelsidkerskan fröken Elna Persson och jur. kand. fru Anna Wicksell. Dessutom har på arbetarepartiets lista invalts bokbinderskan fröken Hanna Pettersson.

Alla röstberättigade kvinnor ha genom upprop uppmanats att deltaga i valen.

Av föreningens medlemmar äro 3 stadsfullmäktige, 1 medlem i skolrådet, 1 i fattigvårdsstyrelsen, 3 i fosterbarnsnämnden, 1 i nödhjälpskommittén, 2 i kommittén för bostadsräkning, 1 i Frisinnade föreningens och 1 i Moderata föreningens styrelse.

82. Lyckeby.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Hulda Olsson*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten samt 3 offentliga föreläsningar genom de Bergman-Österbergska samhällskurserna. Föreläsare: fröken Sigrid Kruse, fruarna Frigga Carlberg och Anna Wicksell. Ämnen: Kommunernas organisation, Fattigvård och barnavård samt Äktenskapslagstiftningen.

83. Lysekil.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Ebba Lagervall*.
 Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Amanda Mattsson*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 2 offentliga föredrag — varav det ena på opinionsmötet i april — av fru Gulli Hertzman-Ericsson om »Kvinnan och utvecklingen» samt av fru Anna Wicksell över ämnet: »Varför böra kvinnorna ha politisk rösträtt?» Dessutom ha samkväm hållits 5 å 6 gånger vår och höst.

Före stadsfullmäktigevallet sändes cirkulär till alla röstberättigade kvinnor med uppmaning att begagna sin rösträtt. Föreningen har ingått i det under 1912 bildade Göteborgs länsförbund och sände 2 representanter till länsförbundsmötet i Uddevalla.

84. Malmö.

Ordförande: folkskollärarinnan fröken *Stina Hellgren*.
 Centralstyrelsemedlem: folkskollärarinnan fröken *Naëmi Uddenberg*.
 Centralstyrelsesuppleant: handelsidkerskan fröken *Stina Franck*.

Under året ha 8 styrelsesammanträden och 4 föreningsmöten anordnats. Vid de senare ha hållits följande föredrag: av fru Gren-Nilsson om »Gamla julseder och julsågnen i Norden» samt av fru Holmström-Ingens över ämnet: »Hemmets insats i barnets uppfostran».

Dessutom har föreningen anordnat offentligt opinionsmöte för regeringens rösträttsproposition, därvid tal höllos av d:r Gulli Petrini och riksdagsman N. Bruce, samt, i förening med Fredrika-Bremer-Förbundet och Vita Bandet, ett offentligt möte med anledning av det förestående stadsfullmäktigevallet. Föredrag hölls av d:r Valfrid Palmgren-Munch-Petersen om »Kvinnorna och kommunalförvaltningen». Vid det förstnämnda av dessa möten antogs en resolution för regeringens rösträttsproposition.

Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige, 1 suppleant i folkskolestyrelsen och 1 styrelsemedlem i Frisinnade föreningen.

85. Mariestad.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: skolföreståndarinnan
fru *Andriette Florén*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Jenny Lindberger*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 8 samkväm samt 1 offentligt föredrag av fru *Ella Billing*.

Av föreningens medlemmar är ordf. stadsfullmäktig, medlem av folkskolestyrelsen samt av styrelsen för föreläsningssällskapet; 4 äro medlemmar av styrelsen för Mariestads barnhem.

86. Markaryd.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskollärarinnan
fröken *Hildegard Herthelius*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Anna Holmgren*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 9 föreningsmöten, 3 offentliga möten, 5 samkväm och 1 offentlig föreläsning om »Kommunalstyrelse och kommunala val» av d:r *Gulli Petrini*.

87. Marstrand.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: organisten fru *Annie Olán*.
Centralstyrelsesuppleant: telegrafkommisariern fru *Marie-Louise Olde*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 2 offentliga möten, 1 samkväm och 1 offentlig föreläsning om »Fredrika Bremer» av fröken *Signe Wollter*.

Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige, 1 ledamot av fattigvårdsstyrelsen, 1 av barnavårdsnämnden och 1 av folkskolestyrelsen.

Genom föredrag och besök i hemmen ha under 1912 vunnits ett 40-tal nya medlemmar.

88. Mellerud.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskollärarinnan
fröken *Mathilda Johnsson*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Anna Grund*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 offentligt möte.

89. Motala.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Margit Holmgren-Ekman*.
Centralstyrelsesuppleant: folkskollärarinnan fröken *Gertrud Flodman*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten och 2 offentliga föreläsningar av d:r Gulli Petrini om »Kvinnornas rösträttsfråga» och av fru Greta Holmgren-Strömbom om »August Bondesson». 1 föreningsmedlem sitter i fattigvårdsstyrelsen. Föreningens verksamhet har under året återupplivats, och har medlemsantalet ökats med ej mindre än 56.

90. Munkfors.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: skolkökslärarinnan
fröken *Ruth Thegerström*.

Centralstyrelsesuppleant: folkskollärarinnan fröken *Hildur Karlsson*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 5 föreningsmöten, 5 samkväm och 1 offentligt föredrag av fru Gerda Hellberg om »Rösträttskongressen i Stockholm 1911».

91. Neder-Kalix.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: telegrafkommissarien
fröken *Lotten Ringius*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Annie Lidström*.

92. Nora.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: f. d. telegrafkommissarien
fröken *Alfild Cnattingius*.

Centralstyrelsesuppleant: samskollärarinnan fröken
Ellen Fröström.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten och 1 opinionsmöte. 1 av föreningens medlemmar är stadsfullmäktig, 1 medlem i fattigvårds- och 1 i samskolestyrelsen.

93. Norberg.

Ordförande och centralstyrelsesuppleant: fröken *Hanna Andersson*.
Centralstyrelsemedlem: fru *Helena Kekonius*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 1 föreningsmöte, 1 samkväm och 1 offentlig föreläsning om »Kvinnornas rösträttsfråga» av fröken *Elin Wahlquist*.

94. Norrahammar.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Alma Andersson*.
Centralstyrelsesuppleant: fru *Anna Swahn*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten samt en julfest. På festen höll fröken *Signe Wollter* föredrag. Den första Bergman-Österbergska samhällskursen hölls i Norrahammar med 4 väl besökta föreläsningar av fröken *Gerda Planting-Gyllenbåga*. Föredrag har dessutom hållits av fru *Elisabeth Wærn-Bugge* om »Rösträttsfrågan inför 1912 års riksdag».

95. Norrköping.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: d:r *Anna-Klara Romanus-Alfvén*.
Centralstyrelsesuppleant: skolföreståndarinnan fröken *Aurore Pihl*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 offentligt möte.

Första föreningssammanträdet hölls den 22 febr., då sekreteraren uppläste det viktigaste av »Protokoll hållet vid Centralstyrelsens för L. K. P. R:s årsmöte den 9, 10 jan.» samt redogjorde för den nya rösträttstidningens program, varjämte en uppmaning ställdes till föreningens medlemmar att stödja företaget genom prenumeration. En styrelsemedlem åtog sig att prenumerera för de medlemmar, som önskade erhålla tidningen.

Ordf. d:r *Anna-Klara Romanus-Alfvén* talade därpå om önskvärdheten av att de gifta kvinnorna deklarerade för egen inkomst, då denna numera ej behöver vara större, än att så gott som alla kunna skaffa sig dylik. Därpå beslöt föreningen att under fyra dagar i februari anordna en avgiftsfri

upplysningsbyrå, där råd angående självdeklaration skulle givas åt kvinnor, även utom föreningen stående.

Därefter utvecklade ordf. vidare sin idé om bildande av »stipendier» för fabriksarbeterskor till beredande av sommarvistelse på landet för behövande sådana. Denna tanke vann anklång och för vinnande av en grundplåt därtill erbjöd sig d:r Romanus att hålla ett föredrag, varav behållningen skulle användas för detta ändamål.

Den 13 april hölls allmänt sammanträde, till vilket föreningen inbjudit medlemmarna av de andra kvinnoföreningarna i staden. D:r Anna-Klara Romanus-Alfvén höll ett sakrikt och intressant föredrag om »Moderskapsförsäkringen». En livlig diskussion, i vilken isynnerhet fabriksarbeterskorna deltog, vidtog därpå. Alla voro *emot* det kungl. förslaget i dess dåvarande form. Någon resolution antogs ej, då ett offentligt möte senare skulle hållas i frågan.

Den 26 november hölls ordinarie höstsammanträde, varvid upptogs till behandling frågan om föreningens ställning till stundande stadsfullmäktigeval. Då föreningen på ett föregående allmänt sammanträde beslutat att iakttaga neutralitet gentemot de politiska partierna, kunde denna neutralitet bevaras genom att F. K. P. R. ginge till val med egen, utom partierna stående lista. Efter en livlig diskussion, som uppbars av det varmaste intresse, beslöts att föreningen skulle våga första försöket att med kvinnornas egen hjälp söka få en kvinnlig representant. Önskvärdheten av att de humanitära och ideella intressena bleve företrädda uttalades. Föreningen uppsatte därpå som sina representanter: fröken Aurore Pihl, d:r Anna-Klara Romanus-Alfvén och fröken Ellen Moberg i nu nämnd ordning. En valkommitté tillsattes och fick i uppdrag att å föreningens vägnar arbeta för kvinnornas deltagande i valet. En valbyrå inrättades, där råd och upplysningar lämnades, fullmakter mottogos och placerades, m. m. Oaktat energiskt arbete lyckades dock ej »kvinnornas» lista hembära seger i form av en kvinnlig representant. — Tager man i betraktande, att detta var ett första försök i denna den »konservativaste av Sveriges städer», var något sådant knappt att vänta. Därtill kom, att F. K. P. R:s »tilltag» på ett hänsynslöst sätt förhånades och motarbetades av stadens båda konservativa tidningar. Någon frisinnad tidning utkommer ej i Norrköping. — Men kvinnornas deltagande i valet var mycket livligt, och det visade sig nogsamt, att deras intresse därför var väckt i ovanlig grad, även om splittringen

var stor. F. K. P. R:s valarbete torde därför ej heller vara bortkastat, och måhända kan solidariteten kvinnorna emellan till ett annat år växa sig starkare. — Ingen kvinna var uppsatt som kandidat å något av partiernas listor, något som också bidrog till F. K. P. R:s beslut.

Av föreningens medlemmar äro 1 stadsfullmäktig, 21 fattigvårdare, 2 medlemmar i styrelsen för Norrköpings stads arbetsförmedlingsanstalt och 1 ledamot i en av Allmänna valmansförbundets distriktstyrelser.

96. Norrsundet.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Clementine Blom*.
Centralstyrelsesuppleant: fru *Helga Svensson*.

97. Norrtälje.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Anna Humble*.
Centralstyrelsesuppleant: fröken *Elsa Stenmark*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 offentligt möte med föredrag av fru Ellen Hagen om »Kvinnans politiska rösträtt».

98. Nyköping.

Ordförande och centralstyrelsesuppleant: skolföreståndarrinnan fröken *Anna Molin*.
Centralstyrelsemedlem: folkskolläraryninnan fröken *Ingrid Örström*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 1 offentligt opinionsmöte med fru Elisabeth Wärn-Bugge som talare, 1 samkväm och 2 offentliga föredrag av fru Elin Wägner-Landqvist om »Kvinnan och arbetet» samt av fru Else Kleen om »Mobilisering». 1 av föreningens medlemmar är stadsfullmäktig och 1 är medlem i barnavårdsnämnden. Såväl vid landstings- som stadsfullmäktigevalet har föreningen genom ortspresen uppmanat kvinnorna att delta i valet.

Under vårterminen anordnades samtidigt två matlagningskurser för obemedlade; anslag erhöles av stadsfullmäktige till den ena; till den andra insamlades medel genom frivilliga bidrag av intresserade.

99. Nässjö.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Ida Thidell*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Gerda Carlström*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 4 samkväm. Dessutom har föreningen tillsammans med övriga politiska organisationer på platsen ordnat en kurs i stats- och kommunalkunskap från 18 febr.—1 mars. Antalet deltagare med seriekort var 198, med enkelbiljetter 272. 1 av föreningens medlemmar sitter i fattigvårdsstyrelsen.

100. Ockelbo.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskollärarinnan fröken *Selinda Stengård*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Elin Stenvall*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, 1 samkväm och 2 offentliga föredrag av fröken Elin Pålman om »Kvinnan och samhällsarbetet» samt av fru Ella Billing om »Medborgarrätt för kvinnorna».

101. Osby.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fil. mag. fröken *Lilly Callander*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Elsa Karlsson*.

Under året ha hållits 9 styrelsesammanträden, 8 föreningsmöten, 1 offentligt möte, 2 samkväm och 2 offentliga föredrag av d:r Gulli Petrini om »Aktuella kvinnofrågor» samt av fru Augusta Tønning om »Kvinnans medborgarrätt». Alla röstberättigade kvinnor inom Osby uppmånades genom upp-rop att delta i valet av landstingsmän.

102. Oskarshamn.

Ordförande: farm. kand. fröken *Ida-Lisa Westesson*.

Centralstyrelsemedlem: fru *Frida Stéenhoff*.

Centralstyrelsesuppleant: handlanden fröken *Hilma Ljungkuist*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 offentligt möte för att stödja den kungl. propo-

sitionen. Vid detta möte talade fru Frida Stéenhoff om »Pressen som människovän» och fröken I.-L. Westesson om »Den svenska kvinnorösträttsrörelsens historia». Dessutom har hållits 1 offentlig föreläsning av fru Hilda Sachs om »Fredrika Bremer» och anordnats 2 samkväm, 1 soaré å teatern, varvid uppfördes »Pennskaffets intervju» jämte en musikavdelning, samt 14 studieaftnar med omkring 12 deltagare. Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 1 ledamot i fattigvårdsstyrelsen, 1 ledamot och 1 suppleant i folkskolestyrelsen samt 1 beskyddare i barnhemmet.

103. Oviken.

Ordförande: fru *Beda Viklund*.

Centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Kristina Viklund*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Kristina Hermansson*.

Under året ha hållits 4 föreningsmöten, 1 samkväm samt ett par föreläsningar.

104. Piteå.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Lotten Lindgren*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Aurore Lundblad*.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde, 1 föreningsmöte samt 1 offentligt opinionsmöte.

105. Ronneby.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Augusta Tonning*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Tilly Borg*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, 2 offentliga möten och 1 samkväm. Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige, 2 ledamöter i fattigvårdsstyrelsen, 2 i barnavårdsnämnden, 2 medlemmar och 1 suppleant i kommunalskolestyrelsen, 6 i F. V. O., 1 i folkskolestyrelsen, 1 i föreläsningföreningen och 1 styrelsemedlem i Frisinnade landsföreningens lokalavdelning.

Före landstingsvalet agiterade föreningen för ett livligt deltagande från kvinnornas sida, och före stadsfullmäktigevalet diskuterades lämpliga kandidater och uppmanades till deltagande i valet.

106. Rånnum.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Hulda Eriksson*.

Föreningen bildades under 1912 efter föredrag av fröken *Signe Wollter*.

107. Rönninge-Tumba.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: småbrukaren
fru *Maria Bolin*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Anna Wahlström*.

Föreningen är bildad under 1912 på initiativ av fru *Maria Bolin* och efter föredrag av fruarna *Maria Dehn* och *Elisabeth Wærn-Bugge*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 2 offentliga möten, varav det ena hölls i Tumba med föredrag av fru *Ella Billing* och med musik, som utfördes av fru *Maria Dehn* och fru *Karin Bolin-Boyesen*.

108. Sala.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Sigröd Arpi*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Esther Lundquister*.

Föreningen är bildad under 1912 på initiativ av fru *Sigröd Arpi* och efter föredrag av fru *Ellen Hagen*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 14 föreningsmöten och samkväm, 1 teaterafton till förmån för föreningens kassa och en blivande barnkrubba samt 1 offentlig föreläsning av dr *Lydia Wahlström* över »Den svenska kvinnans ställning i kommunalt och politiskt avseende». 1 av föreningens medlemmar sitter i fattigvårdsstyrelsen.

109. Sandviken.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskollärarinnan
fröken *Mia Ljungqvist*.

Centralstyrelsesuppleant: massösen fru *Alfhild Kruse*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 offentligt möte med föredrag av fröken *Elin Pålman* om »Kvinnan och samhällsarbetet».

Föreningen har arbetat för att sprida rösträttsintresset genom utsändande av inbjudningskort och spridande av tidningen »Rösträtt för Kvinnor.

110. Segersta-Landa.

Ordförande: folkskollärarinnan fröken *Stina Wilhelmsson*.

Centralstyrelsemedlem: fröken *Stina Redin*.

Föreningen har bildats under 1912 efter föredrag av fröken Elin Pålman.

111. Sigtuna.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Kerstin Larsson*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Gerda Vesterlund*.

112. Simrishamn.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan
fröken *Agnes Björkman*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Agnes Osterman*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 1 offentligt möte med föredrag av fru Anna Wicksell om »Kvinnans politiska rösträtt» och 1 samkväm. Av föreningens medlemmar är 1 medlem i föreläsningsföreningens styrelse, 1 i biblioteksstyrelsen och 1 suppleant i styrelsen för Simrishamns kommunala mellanskola.

113. Skara.

Ordförande: f. d. skolföreståndarinnan fröken *Clara Wallmark*.

Centralstyrelsemedlem: seminarieadjunkten fru *Jenny Velandér*.

Centralstyrelsesuppleant: folkskollärarinnan fröken *Maria Cavallin*.

Skara F. K. P. R. har under år 1912 haft 9 styrelsesammanträden, anordnat 3 föreningsmöten, åtföljda av samkväm med musik och uppläsning, samt 3 offentliga möten. Vid ett av samkvämen redogjorde fru Jenny Velandér för rösträttsmötet i Skåne och vid ett annat föredrogs med fördelade roller några scener ur Strindbergs »Den siste riddaren».

Vid årsmötet höll fru Augusta Tonning föredrag om »Kvinnans medborgarrätt». Den 15 april anordnade Skara F. K. P. R., i likhet med vad som skedde i övriga F. K. P. R. landet runt, ett möte i ändamål att uttrycka den glädje kvinnorna kände över att deras fråga då för första gången framlades i en kungl. proposition för riksdagen. Föredrag hölls av apotekare A. Halldin om »Den historiska utvecklingen av kravet på politisk rösträtt för kvinnor»; övriga medverkande voro fru Kuylenstjerna-Wenster, som deklamerade ett av henne för tillfället författat poem, doktor E. Janson, fru E. Bonstedt och sångaren herr C. Lundqvist. Mötet var talrikt besökt. Under sommaren anordnades i slutet av juli i förening med länsförbundet ett offentligt friluftsmöte, då sem.-adjunkten fröken Anna Grönfeldt talade om »Kvinnorösträttens inverkan på maktfördelningen i staten».

Föreningen har utgivit ett rösträttsbrevkort i en upplaga av 3,000 ex.

Av föreningens medlemmar äro 2 medlemmar i styrelsen för Skara föreläsningförening, 3 i föreningen för Skara barnavård, 1 i flickskolestyrelsen, 1 suppleant i Frisinnade landsföreningens förtroenderåd, 1 v. ordf. i Skara lokalavdelning av Frisinnade landsföreningen och 1 styrelsemedlem i Frisinnade södra valkretsförbundet.

114. Skee.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Lovisa Larsson*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Charlotta Carlsson*.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde, 2 föreningsmöten och 1 offentligt möte med föredrag av fröken Signe Wollter om »Kvinnans politiska rösträtt». 1 av föreningens medlemmar är invald i fattigvårdsstyrelsen. Genom personlig agitation har en del nya medlemmar vunnits.

115. Skellefteå.

Ordförande: lärarinnan fru *Anna Stenson*.

Centralstyrelsemedlem: fru *Charlotte Sidén*.

Under året ha hållits de ordinarie styrelse- och föreningsmötena. Dessutom ha under vinterns lopp anordnats läs-

aftnar dels i hemmen och dels på offentliga lokaler. 1 av föreningens medlemmar är stadsfullmäktig.

Före såväl landstings- som stadsfullmäktigevalet uppmånades de röstberättigade kvinnorna att deltaga i valet. Särskilt vid det sistnämnda valet var anslutningen från kvinnornas sida mycket stor, och om någon lämplig kvinnlig kandidat funnits, är det troligt att denna kunnat placeras.

116. Skurup.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Anna Sandberg*.
Centralstyrelsesuppleant: fru *Charlotte Stendahl*.

117. Skutskär.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskollärarinnan
fröken *Adolfine Erikson*.
Centralstyrelsesuppleant: folkskollärarinnan
fröken *Augusta Hammar*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden och föreningsmöten 1 gång i månaden, några av dem som samkväm.

118. Skövde.

Ordförande: fru *Anna Starck*.
Centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Magnhild Andersson*.
Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Anna Durling*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten.

119. Sollefteå.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskollärarinnan
fröken *Ruth Næslund*.

Under året ha hållits 2 föreningsmöten, 1 offentligt möte, 5 samkväm och 2 offentliga föredrag av fru Hildegard Kallstenius om »Den svenska kvinnans uppvaknande» och av fil. kand. G. Hilding Nordström över ämnet: »Några ord med anledning av den kungl. propositionen om politisk rösträtt och valbarhet för kvinnor».

120. Stenstorp.

Ordförande: fru *Julia Rydström*.

Centralstyrelsemedlem: fröken *Ester Svensson*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Lilly Rydström*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 6 föreningsmöten, 5 samkväm och 2 offentliga möten med föredrag av apotekare Halldin om »Samhällets historia med hänsyn till kvinnorna» samt av fröken Anna Grönfeldt om »Kvinnoröst-rättens riksdagshistoria». Dessutom ha hållits studiecirklar i fattigvårdsfrågor. Föreningen har sökt väcka intresse för rösträttsfrågan genom inbjudningar till de offentliga mötena och genom spridande av rösträttslitteratur.

121. Stockholm.

Ordförande till den 17 jan.: fröken *Anna Kleman*.

Ordförande från den 7 febr.: fröken *Anna Lindhagen*.

Centralstyrelsemedlemmar: bankkassören fröken *Signe Bergman*, redaktören fru *Ezaline Boheman* och med. lic. fröken *Karolina Widerström*.

Centralstyrelsesuppleanter: friherrinnan *Ebba Palmstierna* och fil. kand. fru *Ester Brisman*.

Styrelsen har under året sammanträtt 12 gånger och föreningen 3; dessutom ha anordnats 5 offentliga möten och 1 samkväm.

Vid föreningens sammanträde den 15 febr. lämnade fru E. Boheman en redogörelse för det 9:de centralstyrelsemötet, varefter vidtog diskussion om följande ämne: »Vilket är nödvändigare för L. K. P. R., att bibehålla full politisk neutralitet genom att ej deltaga i valrörelsen eller att med alla de lojala medel, som stå till buds — således även medelst deltagande i valrörelser — med kraft kämpa för sitt program?» Inledningsföredrag höllas av fröken Anna Lindhagen och fröken Signe Bergman.

Vid årsmötet den 20 mars lämnade fru E. Wærn-Bugge en redogörelse för överdirektör Widells utredning och underkastade densamma en skarp kritik. Sedan valen till styrelse m. m. företagits, höll fröken Nini Kohnberger föredrag om: »Huru kvinnorna kämpa för sin sak i Frankrike.»

Vid föreningens sammanträde den 25 nov. förekom utslutande föreningsangelägenheter. Ordföranden uppläste Verkställande Utskottets förslag till åstadkommande av en kraftig opinionsyttring av alla Sveriges kvinnor till 1914 års riksdag.

Ett förslag av fru B. Nordenson om ändring av föreningsstadgar § 2 härhän, att endast kvinnor med svensk medborgarrätt skulle få upptagas som medlemmar, bordlades.

Den 9 februari hade styrelsen utlyst ett offentligt möte i Viktoriasalen för att föra fram frågan om resandet av en staty åt Fredrika Bremer. Ett intressant föredrag om Fredrika Bremer hölls av fru Hilda Sachs. Fru Siri Hård af Segerstad föredrog en del av Sigrid Leijonhufvuds kantat och fru Augusta Lindberg gav en gripande tolkning åt Selma Lagerlöfs »Mamsell Fredrikas juldröm». Mötet var fulltaligt besökt.

Med anledning av den kungl. propositionen om rösträtt och valbarhet för svensk kvinna anordnade föreningen ett offentligt möte söndagen den 14 april kl. 1.30 e. m. i Fenixpalatsets stora sal. Tillströmningen till mötet var så stor, att alla biljetter flera dagar i förväg voro slutsålda. Regeringens och riksdagens medlemmar, som särskilt inbjudits, hade tåligt infunnit sig. Mötet öppnades av fröken Anna Lindhagen, varefter anföranden hölls av fröken Anna Whitlock, fru Agda Montelius, fru Agda Östlund och fru Gulli Petrini. Följande resolution antogs:

»Tisdagen den 2 april 1912 blev en märkesdag i den svenska kvinnorösträttsrörelsens historia. Då framlades nämligen för första gången inför Sveriges riksdag en kungl. proposition om rösträtt och valbarhet för svensk kvinna på samma villkor som för svensk man. Vi män och kvinnor, till ett antal av 800, samlade till opinionsmöte i Stockholm, uttala den bestämda förhoppningen att riksdagens båda kamrars måtte i år såsom vilande antaga detta regeringsförslag och därmed giva verklighet åt trontalets ord, att hänsyn såväl till rättvisa som till statens välförstådda nytta kräver en rättelse av det missförhållandet, att kvinnan i det väsentliga saknar den förnämsta av alla medborgerliga rättigheter.»

Sång utfördes av en blandad kör under anförande av dir. D. Ahlén. Salen var rikt och festligt smyckad med blommor och grönt. Från balkongerna hängde svenska flaggor ned över salen och på estraden lyste det internationella rösträttsstandaret. Mötet betecknades i hela pressen som ovanligt ståtligt.

För att bereda tillfälle för dem, som icke fått biljetter

till mötet den 14 april, att demonstrera för den kungl. propositionen om rösträtt och valbarhet för kvinnor, anordnades ett nytt offentligt möte i Viktoriasalen den 29 april. Även denna gång var salen besatt till sista plats.

Anföranden höllos av fru Elisabeht Wærn-Bugge och fru Hilda Sachs. Sång utfördes av fru Greta Holmgren.

Med anledning av att föreningen den 4 juni kunde fira sitt 10-årsjubileum anordnades på Lidingöbro värdshus en festlig sammankomst. Tal höllos av fröken Anna Lindhagen, fröken Anna Ljungberg, d:r Lydia Wahlström och d:r Alma Sundquist. Sång utfördes av fröken Gerda Frisell, varjämte fru Greta Holmgren föredrog en för aftonen skriven rösträttsvisa. Talrika telegram ingingo. En utställning, bestående av tidningsartiklar, mötesreferat, utprop och resolutioner rörande föreningen eller utgivna av denna, var anordnad och erbjöd tillfälle för dem, som så önskade, att närmare sätta sig in i föreningens historia. Kvällen avslöts med ett angenämt samkväm.

Den 17 och den 19 oktober anordnades två offentliga sammankomster i Strand Hotells festvåning. Till båda voro biljetterna slutsålda i förväg. Sammankomsterna voro närmast anordnade för att uppmana medlemmarna att energiskt arbeta för att få föreningens medlemsantal ökat. Fru Else Kleen redogjorde i sitt föredrag »Mobilisering» för den agitationsmetod hon använt för att samla nya medlemmar. Talarinnan framförde vidare tanken på bildandet av en rösträttsklubb. Föredraget följdes av diskussion. Efteråt vidtog samkväm, varunder sång utfördes av fru Eva Hultman.

Vid de kommunala valen uppmanades kvinnorna genom stora annonser, som fördes omkring i staden å vagnar, att begagna sin kommunala rösträtt.

År 1911 deltog 27.2 % och år 1912 32.9 % av de röstberättigade kvinnorna i de kommunala valen.

I början av mars utsände styrelsen till Fredrika-Bremer-Förbundet, Svenska Kvinnornas Nationalförbund, Nya Idun, Vita Bandet, K. F. U. K. och Socialdemokratiska Kvinnokongressens Arbetsutskott en inbjudan att jämte F. K. P. R. i Stockholm stå som inbjudare till en insamling för resande av en staty åt Fredrika Bremer. Av nämnda föreningar inkommo jakande svar från Fredrika-Bremer-Förbundet, Nya Idun och Vita Bandet. Från F. K. P. R. utsågs till medlemmar i Kommittén för resande av en staty åt Fredrika Bremer, fru A. M. Holmgren, fröknarna A. Frisell och S. Quint, fru Hilda Sachs och

fil. d:r Kerstin Hård af Segerstad, från Fredrika-Bremer-Förbundet fru A. Montelius, fröken S. Leijonhufvud och d:r Lydia Wahlström, från Vita Bandet fröken E. Rathou och fru Th. Fries samt från Nya Idun fröken Bertha Hübner och fru S. Elmblad. Vid kommitténs förberedande sammanträden leddes förhandlingarna av föreningens ordf. Då kommittén konstituerade sig valdes d:r K. Hård af Segerstad till ordförande.

Av en av föreningens medlemmar, fru Else Kleen, har i början av december startats en rösträttsklubb med ändamål att ge nytillträdande medlemmar i föreningen tillfälle att en gång i månaden komma tillsammans och träffa varandra och genom att resonera med äldre medlemmar komma i livligare kontakt med rösträttsrörelsen. Klubben räknar ett par hundratals medlemmar.

5 av föreningens medlemmar äro stadsfullmäktige och ett 30-tal äro medlemmar i olika nämnder och styrelser. Dessutom sitta ett 20-tal i Frisinnade landsföreningens och Frisinnade valmansföreningens olika styrelser.

Föreningen har under året haft ett 40-tal ombud. Dessa hava till uppgift att inom olika kårer och föreningar sprida kunskap om rösträttsrörelsens mål och medel, skaffa nya medlemmar m. m.

Å Rösträttsbyrån, Lästmakaregatan 6, som numera är öppen dagligen mellan 12—5 samt måndag och torsdag mellan 7—8, tillhandahållas flygblad och broschyrer, lämnas alla upplysningar om föreningen samt inkasseras årsavgifterna.

122. Storvik.

Ordförande: fru *Eva Forsmark*.

Centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Stina Norbäck*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, 1 diskussionsmöte, 1 samkväm och 2 offentliga föreläsningar av fröken Anna Sundbom och fröken Elin Pålman.

123. Strängnäs.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Augusta Widebeck*.

Centralstyrelsesuppleanter: elementarlärarinnan fröken *Ninni Hult* och fru *Mathilda Lindblom*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten, 2 studiecirklar tillsammans med Fredrika-Bremer-

Förbundskretsen, varvid hållits föredrag av fröken Gertrud Bergström om »God och billig mat» samt av fröken Elsa Haglund om »Svenska riksdagens sammansättning». Vidare anordnades ett opinionsmöte för att stödja den kungl. propositionen med föredrag av fru E. Wærn-Bugge, och under hösten har fru Else Kleen talat om »Mobilisering» under stor tillslutning och efterföljt av samkväm.

Tidningspressen har visat sig bevågen och prenumererar själv på »Rösträtt för Kvinnor».

1 medlem är ledamot av stadsfullmäktige, 1 ledamot av fattigvårdsstyrelsen.

124. Strömstad.

Ordförande och centralstyrelsesuppleant: fru *Trina Hansson*.

Centralstyrelsemedlem: första lärarinnan fröken *Ingrid Nilsson*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 7 föreningsmöten och samkväm, 3 offentliga möten samt 2 offentliga föreläsningar av fru Gurli Hertzman-Ericsson om »Kvinnans utveckling» och av fru Anna Wicksell om »Betydelsen av kvinnans politiska rösträtt». Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av skolrådet, 1 suppleant för folkskolekårens representant i skolrådet, 1 medlem i föreläsningsföreningens styrelse, 1 i Moderata valmansföreningens styrelse.

125. Sund-Skön.

Ordförande: fru *Rut Eriksson*.

Centralstyrelsemedlem: fröken *Sofie Nordlander*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Sigrid Paradis*.

126. Sundsvall.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Elin Wahlquist*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Martha Sundberg*.

Under året ha hållits 7 styrelsesammanträden, 6 föreningsmöten och 2 offentliga möten. Flera av föreningsmötena ha avslutats med samkväm.

Av föreningens medlemmar äro 1 stadsfullmäktig, 2 ledamöter i folkskolestyrelsen, 1 i kyrkorådet, 1 i skolrådet i en grannkommun, 2 i föreläsningsföreningens styrelse, 2 ordinarie och 2 suppleanter i fosterbarnsnämndens styrelse, 1 förmyndare i fattigvården, 4 styrelsemedlemmar i sällskapet De nödlidandes vänner (tillsatta av stadsfullmäktige). 1 är medlem i Frisinnade föreningens styrelse och 1 i styrelsen för Medelpads frisinnade kretsförbund.

Före stadsfullmäktigevalet utlystes ett förberedande möte för kvinnor och uppsattes 3 kandidater, som uppställdes 1 på varje partis lista, men ingen blev vald.

För att öka medlemsantalet tillsattes en agitationskommitté, som under december månad lyckades värva 37 nya medlemmar. En av föreningens medlemmar, fröken Elin Nilsson, har under året hållit rösträttsföredrag på Medelpads landsbygd.

127. Surte.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan
fröken *Anna Wenner*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Anna Boberg*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten samt 1 offentligt föredrag om »Kvinnans politiska rösträtt» av fru Annie Gumarsson. 2 av föreningens medlemmar tillhöra styrelsen i Surte arbetarinstitut.

128. Svartvik.

Ordförande och centralstyrelsesuppleant: fru *Karin Lundgren*.

Centralstyrelsemedlem: fru *Marianne Barth*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 5 föreningsmöten, 2 offentliga möten, 1 diskussionsmöte och 2 offentliga föreläsningar om »Kvinnan i fattigvården» av fröken Elin Nilsson. 1 av föreningens medlemmar är ledamot i skolrådet och 1 i barnavårdsnämnden.

129. Säffle.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Hanna Hesselbom*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Karin Jansson*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten och 1 aftonunderhållning med musik och tablåer samt föredrag av kyrkoherde Bengtsson om »En sångarfärd i Amerika». Till julen anordnade föreningen en större julgransfest för 150 barn och skänkte fullständig beklädnad till 12 barn. På grund av i samhället rådande sjuklighet ha under en större del av året inga offentliga möten fått hållas, varför denna del av föreningens verksamhet måst ligga nere.

130. Söderhamn.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: f. d. skolföreståndarinnan fröken *Maria Larsson*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Elin Pohlman*.

Under året ha hållits 13 styrelsesammanträden, 1 föreningsmöte, 1 diskussionsmöte, 1 samkväm och 1 offentlig föreläsning av fröken Elin Pålman om »Kvinnan och samhällsarbetet». Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 1 medlem i skolrådet och 1 i fattigvårdsstyrelsen. Föreningens styrelsemedlemmar uppdelade mellan sig — med ledning av röstlängden — alla till valkretsen hörande röstberättigade kvinnor och förmådde dem alla utan undantag att själva rösta eller lämna fullmakter.

131. Söderköping.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: samskolläraryninnan fröken *Annie Nyström*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Märta Hellström*.

Under året ha hållits 8 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 1 offentligt möte och 6 samkväm. Inom föreningen finns en läsklubb med omkring 15 deltagare. Den 15 april hade föreningen anordnat ett opinionsmöte med anledning av den kungl. propositionen om rösträtt för kvinnor. På detta möte talade fru Frigga Carlberg om den kungl. propositionen

och dess motivering samt fru Malla Grönlund om »Kvinnan — människan».

1 av föreningens medlemmar är stadsfullmäktig och ledamot av fattigvårdsstyrelsen. Vid stadsfullmäktigevalen agiterades för uppställandet av en kvinnlig kandidat. Föreningens medlemsantal har genom personlig agitation under året mer än fördubblats.

132. Södertälje.

Ordförande: fru *Ebba Pettersson*.

Centralstyrelsemedlem: fotografen fröken *Maria Hallström*

Centralstyrelsesuppleant: fru *Anna Olsén*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten; vid det första av dessa möten redogjorde fröken M. Hallström i ett intressant föredrag för årets centralstyrelsemöte i Stockholm, vid det senare hölls föredrag av fru Maria Dehn om fredskongressen i Genève 1912.

I början av april hölls opinionsmöte med anledning av den för riksdagen framlagda kungl. propositionen. Därvid förekom föredrag av borgmästare J. Pettersson och av fru C. Sahl-von Koch. Mötet, vari deltog 135 personer, antog därefter enhälligt den av L. K. P. R:s Verkställande Utskott föreslagna resolutionen. Efter talen vidtog en konstnärlig avdelning av programmet, varvid synnerligt vacker sång och stämmningsfull uppläsning förekom.

Mot slutet av året bildades i Järna, efter föredrag av fru Augusta Widebeck, en filial till Södertälje F. K. P. R., vari ingingo 15 medlemmar. Till ombud på platsen utsågs fru Sofie Le Moine.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig och medlem av Södertälje frisinnade förenings styrelse, 1 suppleant i samma styrelse.

Stadens frisinnade tidning har visat sig synnerligen tillmötesgående och genom notiser och omnämmanden på allt sätt sökt främja föreningens syfte.

133. Sölvesborg.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskollärarinnan
fröken *Ebba Hultqvist*.

Centralstyrelsesuppleant: samskollärarinnan fröken *Helga Jeppsson*.

Under året ha hållits 10 styrelsesammanträden och 8 föreningsmöten, därav 4 offentliga; 3 samkväm med uppläsning och sång ha anordnats samt 4 diskussionsmöten, ett av dessa med föredrag till skioptikonbilder av fru Frigga Carlberg över ämnet: »Rösträtt i ord och bild». Vid opinionsmötet, som hölls den 11 april, talade d:r Gulli Petrini och kamrer N. P. Olsson.

Av föreningens kvinnliga medlemmar äro 1 stadsfullmäktig, 1 medlem i fattigvårdsstyrelsen, 2 styrelsemedlemmar i stadens föreläsningförening och 1 suppleant i Sölvesborgs frisinnade valmansförenings styrelse.

Styrelsen har sökt väcka och intressera allmänheten genom utdelande av broschyrer, agitationsskrifter och rösträttstidningar samt genom notiser i stadens tidning uppmanat kvinnorna att deklarerera och att deltaga i de kommunala valen m. m.

Ännu har föreningen åtskilligt motstånd att övervinna, men att 1912, på det hela taget och tack vare ihärdigt arbete, varit ett framgångsrikt år framgår bl. a. av den starka ökningen i medlemsantalet.

134. Tidaholm.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Emilia Nyman*.

Centralstyrelsesuppleant: telegrafkommissarien
fröken *Ester Ahlbom*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 2 offentliga möten med föredrag av fru Augusta Toning och fru Gurli Hertzman-Ericsson samt 2 samkväm. 1 av föreningens medlemmar sitter i fattigvårdsstyrelsen.

135. Tierp.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Brita Nyberg*.

Centralstyrelsesuppleant: folkskollärarinnan
fröken *Carolina Pettersson*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 offentligt möte. 1 av föreningens medlemmar är suppleant i fattigvårdsstyrelsen.

136. Tingsryd.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Ellen Macintosh*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Olsson*.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde och 1 föreningsmöte. Föredrag har hållits av fröken *Sigrid Kruse* från Karlskrona, vid vilket tillfälle flera nya medlemmar slöto sig till föreningen. Tidningar och broschyrer i rösträttsfrågan ha anskaffats och utdelats bland medlemmarna.

137. Torrskog.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan
fröken *Maja Dalén*.

Centralstyrelsesuppleant: kontoristen fröken *Lisa Hallén*.

Föreningen är bildad under 1912 på initiativ av fröknarna *M. Dalén* och *L. Hallén* samt efter föredrag av friherrinnan *Ebba Palmstierna*.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde, 2 föreningsmöten och 1 offentligt möte med föredrag av fru *Elisabeth Wærn-Bugge*.

138. Torshälla.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskollärarinnan
fru *Frida Grönberg*.

Centralstyrelsesuppleant: folkskollärarinnan fröken *Maria Corell*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, 1 offentligt möte och 1 samkväm.

139. Torsåker.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskollärarinnan
fröken *Anna Salström*.

140. Tranås.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Lilly Kalén*.
Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Ina Rönnkvist*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 5 föreningsmöten och 1 samkväm. 1 av föreningens medlemmar är sekreterare i Tranås arbetarekommun.

Vid årsmötet i nov. beslöt föreningen att varje föreningsmedlem skulle försöka att värva åtminstone *en* ny medlem. Föreningen har under året anslutit sig till det nybildade Jönköpings länsförbund.

141. Trelleborg.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan
fröken *Anna Montelius*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, föreningsmöte med samkväm 1 gång i månaden samt 2 offentliga möten med föredrag av fröken *Näemi Uddenberg* om »Yrkes- och fortsättningsskolor» samt av fröken *Sigrid Nilsson* om »Allmän folkpensionering».

Av föreningens medlemmar äro 1 stadsfullmäktig, 3 ledamöter i fattigvårdsstyrelsen och 2 i Liberala valmansföreningen.

142. Trollhättan

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan
fröken *Signe Wollter*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Anna Ågren*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 2 offentliga möten, ett i Trollhättan med föredrag av fru *Annie Gunnarsson* och ett i Skoftebyn med föredrag av fröken *Signe Wollter*, 4 samkväm och 8 studieaftnar. För att stödja den kungl. propositionen om rösträtt och valbarhet för kvinnor anordnades på »Kvinnornas dag» ett offentligt möte, varvid en resolution antogs. Talare voro, utom föreningens ordförande, riksdagsman *Gustaf Strömberg* och pastor *Nils Hehrne*. Medlemmar av F. K. P. R. ha arbetat i skolråd, fattigvårdsstyrelsen och olika kommittéer för ungdomsvård.

143. Uddeholm.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Anna Forsberg*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Gertrud Geijer*.

144. Uddevalla.

Ordförande: folkskollärarinnan fröken *Maria Jakobsson*.

Centralstyrelsemedlem: fru *Ingeborg Lychou*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Hilma Kullgren*.

Under året ha hållits 7 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 2 samkväm och 2 offentliga föredrag om »Rösträtt i ord och bild» av fru *Frigga Carlberg* samt »Om den politiska rösträttens betydelse för kvinnorna» av fru *Anna Wicksell*. Av föreningens medlemmar äro 1 stadsfullmäktig, 1 medlem och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, 3 medlemmar och 3 suppleanter i fosterbarnsnämnden, 3 medlemmar och 1 suppleant i folkskolestyrelsen, 2 medlemmar i styrelsen för Elementarläroverket för flickor, 6 medlemmar i styrelsen för Barnhemmet för flickor.

Såväl vid landstings- som vid stadsfullmäktigevalen har föreningen genom pressen och enskilt uppmanat de röstberättigade kvinnorna att begagna sina röster.

145. Ulricehamn.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: telegrafkommissarien fröken *Hedvig Siedberg*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Ellen Envall*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, 6 samkväm och 2 offentliga föredrag av fru *Annie Gunnarsson* om »Kvinnornas rösträttsfråga» och av fröken *Signe Wollter* om »Kvinnornas opinionsyttring».

146. Umeå.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: telegrafisten fröken *Ingeborg Öquist*.

Centralstyrelsesuppleant: seminarieadjunkten fröken *Anna Grönfeldt*.

Under året ha hållits 8 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten med samkväm och 1 offentligt möte. Vid första för-

eningsmötet redogjorde fröken Anna Grönfeldt för centralstyrelsemötet, vid det andra ordf., fröken Ingeborg Öquist, för moderskapsförsäkringsfrågan och vid det sista fröken Grönfeldt för rösträttsrörelsens utveckling i främmande länder. Den 8 april (annandag påsk) anordnade föreningen tillsammans med Vita Bandet ett opinionsmöte för att stödja den kungl. propositionen om rösträtt för kvinnor. Följande talare medverkade: ordf. i Moderata föreningen, rektor J. V. Lindgren, som gendrev de senaste invändningarna mot kvinnorösträtten, fru Ingeborg Holmström, som talade om rösträtten ur den gifta kvinnans synpunkt, ordf. i Frisinnade föreningen, riksdagsmannen i 1:sta kammaren redaktör G. Rosén, som gav en återblick på kvinnorösträttens riksdagshistoria, ordf. i Vita Bandet, sem.-adj. Ester Middelsten, som framhöll betydelsen av kvinnorösträtten ur nykterhets- och sedlighetssynpunkt och sem.-adj. Anna Grönfeldt, som belyste kvinnorösträttens verkningar i partipolitiskt hänseende.

Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige, 1 stadsrevisor, 1 ledamot i fattigvårdsstyrelsen, 1 suppleant i styrelsen för läroverket för flickor, 1 sekreterare i taxeringsnämnden, 1 styrelsemedlem i Frisinnade valkretsförbundet, 1 suppleant i detsamma, 1 suppleant i styrelsen för Frisinnade föreningen, 1 revisor i Moderata föreningen.

Före valet uppmanades föreningens medlemmar vid ett föreningsmöte att deltaga i valen, och moderata kvinnor inom F. K. P. R. inlämnade till Moderata föreningen en skrivelse med anhållan om att som landstingskandidater icke måtte uppsättas några motståndare till kvinnorösträtten samt att Moderata föreningen måtte ingå till Allmänna valmansförbundet med begäran om borttagande av den mot kvinnorösträtten riktade stadgeparagrafen. Den förra anhållan ledde till önskat resultat.

Före stadsfullmäktigevalet utsändes uppmaningar till alla röstberättigade kvinnor att deltaga i valet.

147. Uppsala.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Ellen Hagen*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Elisabet Söderman*.

Under året ha hållits 7 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 2 offentliga möten och 1 sänkväm.

Vid årsmötet diskuterades ett kort förut av en del »antis» anordnat möte mot K. P. R., vid vilket d:r Lydia Wahlström och fru Louise Woods-Beckman på ett ypperligt och övertygande sätt försvarade kravet på och behovet av rösträtt för kvinnorna. Föreningen har all anledning att anse sig enbart ha vunnit på detta — i motsatt avsikt anordnade — möte, efter vilket gjordes nära hundra nya anmälningar om inträde i föreningen.

I den vackra, i gult och vitt dekorerade salen i K. F. U. M:s nya hus talade en afton fru Elin Wägner om Olive Schreiners bok »Kvinnan och arbetet», varefter fru Greta Holmgren läste några av Olive Schreiners »Drömmar». Vid det efteråt talrikt besökta samkvämet sjöng fru Holmgren en mängd sånger och visor till luta.

Opinionsmötet för den kungl. propositionen blev årets stora händelse. Stadens största lokal, Norrlands Nationssal, vackert blomsterklädd, var fylld av en intresserad och högtidsstämd publik, trots en våldsam snöstorm, som under dagens lopp fördolt de vackra affischer med en gyllne uppgående sol, som lyste från husknutar och spårvagnsfönster. Sedan regementsmusik utförts öppnade fru T. Eurén mötet med några varma av henne själv författade verser. Talarinnor voro fru E. Söderman och fru E. Billing. Professor Nils Edén redogjorde utförligt för det kungl. förslaget i ett utmärkt, av alla högt uppskattat föredrag.

Resolutionen antogs enhälligt och det »leve», som ordf. fru Hagen utbragte för det kungl. förslagets framgång, fick varmt och kraftigt instämmande och följdes av fanfarer.

Under höstens lopp har föreningen haft talrikt besökta arbetsaftnar, då under läsning och diskussion en hel del kläder för fattiga barn åstadkommits.

Då folkpensioneringskommitténs förslag förelåg färdigt, redogjorde fröken Anna Åbergsson på ett föreningsmöte för detsamma, och det beslöts att i början av det nya året, jämte andra kvinnoföreningar, anordna ett offentligt opinionsmöte mot den ofördelaktiga särställning kvinnorna erhållit i detta kommittéförslag.

Strax före jul öppnade föreningen vid en av stadens förnämsta gator en »Julbod», utanför vilken vår stora flagga festligt svajade. Varorna — karameller, knäck, pepparkakor i alla former, julgransprydnader m. m. — hade strykande åtgång. Vid bordet för rösträttslitteratur, kort, märken och flaggor var kommersen ej mindre livlig. En hel del nya med-

lemmar vunnos, likaså prenumeranter på »Rösträtt för Kvinnor». Ett intensivt och uppoffrande arbeté hade en del medlemmar nedlagt på åstadkommande av denna goda »affär», som blev en glad och uppmuntrande avslutning på ett års arbete, på vilket föreningen med tillfredställelse kan blicka tillbaka.

Föreningen har under året utgivit en ny uppl. i 3,000 ex. av d:r F. A. Bathers tal: »Till de svenska männen». 1 av föreningens medlemmar är stadsfullmäktig och bostadsinspektris.

Såväl vid landstings- som stadsfullmäktigevalen utsände föreningen flygblad och samlade fullmakter, och före det senare valet anordnades ett möte.

148. Varberg.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Elin Linder*.

Centralstyrelsesuppleant: folkskollärarinnan fröken *Olivia Andersson*.

Under året ha hållits 7 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 1 offentligt möte, 3 samkväm och 2 offentliga föredrag av fröken Sofia Svensson om »Den svenska kvinnorösträttsrörelsens historia» och av d:r Gulli Petrini om »Kvinnans rösträtt och de sociala frågorna». Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 1 ledamot av fattigvårdsstyrelsen och 1 av folkskolestyrelsen.

Genom anordnande av offentliga föredrag har föreningen sökt väcka intresset för kvinnornas rösträttsfråga, och styrelsens medlemmar ha genom personlig agitation lyckats värva en del nya medlemmar.

Vid opinionsmötet i april invigdes en synnerligen vacker rösträttsflagga, skänkt till föreningen av ordf. och en annan intresserad föreningsmedlem, fru Sophie Mühl.

149. Vaxholm.

Ordförande: fru *Axeline Virgin*.

Centralstyrelsemedlem: fru *Alma Lénström*.

Centralstyrelsesuppleant: folkskollärarinnan fröken *Gertrud Thorman*.

Under året ha hållits 7 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 2 offentliga möten och 4 samkväm.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig och 2 inneha andra kommunala uppdrag.

150. Vimmerby.

Ordförande: folkskollärarinnan fröken *Gertrud Fröberg*.

Centralstyrelsemedlem: folkskollärarinnan fröken *Anna Johansson*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Anna Lindström*.

Under året ha hållits 2 föreningsmöten. 1 av föreningsens medlemmar sitter i fattigvårdsstyrelsen.

151. Visby.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: konstnären
fru *Caroline Benedicks-Bruce*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Vilma Christierson*.

Under året ha hållits 14 styrelsesammanträden och 4 föreningsmöten, av vilka de två ordinarie avslutades med samkväm. Föreningen har under året anordnat ett talrikt besökt offentligt möte med diskussion över ämnet »Skola och hem», inledd av föreningens vice ordförande; opinionsmöte den 9 april med anledning av regeringspropositionen om politisk rösträtt och valbarhet för kvinnor; offentliga föreläsningar, tillsammans 4, av föreläsare från staden, om »Bostadshygien», om »Sjukvård i fält», och om »Gotlands försvar fordom och nu», samt på sommaren ett offentligt föredrag i Roma och två i Visby av dr Gulli Petrini, ett om »Kvinnans politiska rösträtt» samt två om »Sammanhanget mellan de kommunala och de politiska valen».

Föreningens medlemmar ha liksom föregående år samlats till läs- eller diskussionsafton en gång i veckan i av ordföranden upplåten lokal.

Föreningens ordförande till utgången av år 1912, fru *Caroline Benedicks-Bruce*, är ledamot av skolrådet i Västkinde; en medlem av Visby F. K. P. R. är inspektor för stadens högre flickskola, därtill förordnad av läroverksöverstyrelsen; en är styrelsemedlem i Frisinnade föreningen.

152. Vivsta varv.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Anna Sundblad*.

Centralstyrelsesuppleant: folkskollärarinnan fröken *Alice Johansson*.

Under året ha hållits 3 föreningsmöten, 1 offentligt möte, 3 samkväm och 1 offentlig föreläsning av fröken *Elly Westin*,

Sundsvall, om »Kvinnan och arbetet», efter Olive Schreiners bok. Av föreningens medlemmar är 1 vårdare i Timrå fattiggård, 1 medlem i Timrå fattigvårdsstyrelse, 2 medlemmar i Frisinnade föreningen. Föreningen har sökt väcka kvinnornas intresse för deltagande i landstingsvalen. För värvande av nya medlemmar ha utdelats kupongböcker, varför det är att hoppas, att medlemsantalet 1913 skall vara väsentligt ökat.

153. Vänersborg.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan
fröken *Ingrid Bergius*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Julia Beckeman*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 3 offentliga möten och 1 samkväm. Föredragshållare ha varit: dr Gulli Petrini, riksdagsman Strömberg, fröken Signe Wollter och fru Annie Gunnarsson. Av föreningens medlemmar är 1 ledamot och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, 1 i barnavårdsnämnden och 1 i skolstyrelsen. Dessutom äro 12 fattigvårdare och av dessa 1 kassör och 3 medlemmar i styrelsen.

154. Västerås.

Ordförande: fru *Ida Johansson*.

Centralstyrelsemedlem: fru *Maja Strandberg*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Ruth Randall-Edström*.

Under året ha hållits 7 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, varav 3 med samkväm, och 2 offentliga möten. Båda de offentliga mötena, som ägt rum å stadshusets stora sal, ha varit mycket talrikt besökta och haft en särdeles festlig prägel. Vid det första hölls föredrag av fru Ezaline Boheman och fröken Anna Löfgren samt vid det andra av fröken Anna Whitlock och riksdagsmannen i Första kammaren redaktör A. Pers. Vid ett av föreningsmötena talade fru Augusta Widebeck och vid ett annat fru Maja Strandberg.

Vid höstens ordinarie föreningsmöte behandlades frågan om kvinnorna och stadsfullmäktigevallet och beslöt föreningen då att till stadens övriga kvinnoföreningar ingå med en förfrågan, huruvida de ville ena sig med F. K. P. R. om en kvinnornas

egen lista samt tillsammans med F. K. P. R. verka för denna lista vid stundande val. Denna framställning besvarades gynnsamt, och antogs den av F. K. P. R. föreslagna kandidatlistan. Valarbetet sköttes sedan med en planmässighet, takt och energi, som var en heder för kvinnorna och som tillvann sig allmän aktning. Antecknas bör att ingen enda av gruppens valsedlar kasserades. Arbetet kröntes även med framgång och äro kvinnorna representerade i stadsfullmäktige av F. K. P. R:s nuvarande ordförande.

2 av föreningens medlemmar äro ledamöter i fattigvårdsstyrelsen, 2 i folkskolestyrelsen, 2 i fosterbarnsnämnden och 2 i en av stadsfullmäktige tillsatt livsmedels- och levnads-kostnadskommitté, varjämte 5 äro fattigvårdare.

En välbehöflig förstärkning i kassan har åstadkommit genom inkomsten av tre teaterföreställningar då »I det mörkaste Småland» gavs av ett amatörsällskap.

För ökande av medlemsantalet har flitigt arbetats. Föreningen räknar f. n. 172 medlemmar.

155. Västkinde.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Caroline Benedicks-Bruce*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Elin Pettersson*.

Föreningen bildades under 1912 efter föredrag av fru C. Benedicks-Bruce.

156. Växjö.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fil. dr fru *Gulli Petrini*.

Centralstyrelsesuppleant: stadsbarnmorskan fru *Stina Åkerstén*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, och 3 föreningsmöten, de senare med samkväm. Med anledning av kungl. propositionen om kvinnans politiska rösträtt anordnades ett opinionsmöte med ordf. som talare. Vid stadsfullmäktigevalet var en kvinnlig kandidat uppställd såväl på de frisinnades som på »Tjänstemannaföreningens» lista, men tyvärr gick ingendera in.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig och ledamot av drätselkammaren, 1 medlem i folkskolestyrelsen och 1 medlem av Frisinnade valmansföreningens styrelse.

157. Ystad.

Ordförande: fru *Mathilda Kruhsberg*.

Centralstyrelsemedlem: fröken *Maria Munthe*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Judith Winter*.

Under året ha hållits 1 föreningsmöte och 2 offentliga föredrag av fru *Ella Billing* och fru *Augusta Tonning*. 1 av föreningens medlemmar sitter i fosterbarnsnämnden.

På grund av ogynnsamma förhållanden har föreningens verksamhet under året så gott som legat nere, men nu finnes stora utsikter till ett gott arbete.

158. Åmål.

159. Ånimskog.

Ordförande: lärarinnan fröken *Alma Lidén*.

Centralstyrelsemedlem: poststationsföreståndaren fröken *Ingrid Westergren*.

Föreningen har bildats under 1912 efter föredrag av fröken *Signe Wollter*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten.

160. Åtvidaberg.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Maria Johansson*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Zelma Skogh*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten.

161. Ängelholm.

Ordförande: fru *Sofi Lindstedt*.

Centralstyrelsemedlem: författarinnan fröken *Ellen Wester*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Hilma de Flon*.

Under året ha hållits flera styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, av vilka årsmötet avslöts med offentligt sam-

kväm, 2 offentliga möten, varav 1 opinionsmöte på »Kvinnornas dag» samt en större fest, som var besökt av över 200 personer. Vid denna medverkade rektorskan E. af Malmborg från Hälsingborg och skördade livligt bifall genom de visor och sagor med skioptikonbilder hon föredrog. Auktionen å de skänkta arbetena inbragte omkring 200 kronor, vilka blevo en välkommen förstärkning till föreningens dåliga kassa.

Festen avslöts med en vacker tablå föreställande rättvisans gudinna, krävande medborgarrätt även för kvinnan (rösträttsmärkets emblem), varunder Heidenstams medborgarsång sjöngs av en damkör. Under hela festen servering vid småbord av kaffe, té, m. m. Många krafter hade oegennyttigt ställt sig till föreningens förfogande och bidrogo såväl genom gåvor som genom personlig medverkan till festens goda resultat.

Dessutom ha hållits 1 offentlig föreläsning av fru Anna Wicksell samt 4 s. k. symöten, varvid förfärdigats arbeten till ovannämnda basar.

Av föreningens medlemmar äro 1 stadsfullmäktig, 1 v. ordf., 1 sekreterare, 1 ordinarie och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, 1 kronouppbörds-kassör, 1 medlem i styrelsen för föreläsningsföreningen 1 suppleant i skolstyrelsen, 1 medlem i fosterbarnsnämnden, 5 medlemmar i styrelsen för stadens barnkrubba, samt 1 medlem i Frisinnade föreningens styrelse.

Genom agitation och årsavgiftens nedsättande till 35 öre har medlemsantalet mera än tredubblats.

162. Örebro.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Anna Hjelmkvist*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Hanna Lindberg-Been*.

Under det gångna året, ha avhållits 13 styrelse- och 10 föreningsmöten, därav ett som sällskapsafton. — I början av arbetsåret höll d:r A. Skoglund (utsänd av Fredrika-Bremerförbundet) föredrag om »Gift kvinnas rättsliga ställning».

Tillsammans med Örebro länsförbund anordnades den 24—25 mars en instruktionskurs. Talare: fru E. Wærn-Bugge, fröken Amalia Lundgren m. fl. — I maj månad opinionsmöte med fru Ella Billing och docenten Hilma Borelius från Lund som talare.

Föreningen tog i januari initiativ till ordnandet av en »De gamlas dag». Denna tanke omfattades med det allra livligaste intresse och det ekonomiska resultatet blev omkring 8,000 kronor. Dessutom har inom föreningen anordnats en studiecirkel med 22 deltagare.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig och 1 ledamot i fattigvårdsstyrelsen.

163. Öregrund.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskollärarinnan
fröken *Elna Nilsson*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten. Av föreningens medlemmar är 1 stadsrevisor, 1 förmyndarskapsgranskare, 1 ledamot av fattigvårds- och 1 av barnavårdsnämnden.

164. Örnsköldsvik.

165. Östersund.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: teckningslärarinnan
fröken *Anna Hultqvist*.

Centralstyrelsesuppleant: föreståndarinnan för föreningen Jämtslöjd
fröken *Agnes Eriksson*.

Under året ha hållits 8 styrelsesammanträden, 6 föreningsmöten och 2 samkväm, 1 av föreningens medlemmar är stadsfullmäktig, 2 sitta i skolstyrelsen och 8 tillhöra mennens politiska organisationer.

Före landstingsvalet tillsatte föreningen en valintendent att samarbeta med mennens politiska föreningar. Vid stadsfullmäktigevalet uppsattes 1 kvinnlig kandidat på den frisinnade och 1 på den borgerliga listan, men ingendera lyckades bli placerad. På initiativ av ordf. har under året bildats ett Jämtlands länsförbund.

166. Östhammar.

Ordförande och centralstyrelsesuppleant: bankkassören
fröken *Signe Jacobsson*.

Centralstyrelsemedlem: bokhandlaren fröken *Betty Rutberg*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten samt 1 offentligt föredrag av fru *Ella Billing* om »Kvinnan och medborgarrätten».

167. Öxnered.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan
fröken *Hilma Jacobsson*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Ida Larsson*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 3 offentliga möten och 1 samkväm. Föreningen har under 3 månader hyrt ett vandringsbibliotek, som haft 26 låntagare. 1 av föreningens medlemmar sitter i barnavårdsnämnden och 1 i kommunalnämnden.

Filialer.

- Bräkne-Hoby** (8), filial till Ronneby.
- Hybo** (8), filial till Ljusdal. Representant på platsen: fru Malin Liljestränd.
- Järna** (20), filial till Södertälje. Representant på platsen: fru Sofie Le Moine.
- Leksand** (30), filial till Falun. Representant på platsen: fröken Anna Troilius.
- Ljungsbro** (40), filial till Linköping. Representant på platsen: fröken Anna Broman.
- Mariefred** (20), filial till Strängnäs. Representant på platsen: telegrafkommissarien fröken Maria Fogelqvist.
- Moskussel** (11), filial till Arvidsjaur. Representant på platsen: fru Anna Lidström.
- Mörnum** (12), filial till Ronneby. Representant på platsen: fru Tilda Berggren.
- Nettraby** (7), filial till Ronneby.
- Slite** (7), filial till Visby.
- Vadstena** (23), filial till Linköping. Representant på platsen: fröken Hilda Sjölander.
- Valbo** (10), filial till Gäfle. Representant på platsen: fröken Hedvig Browall.
- Valdemarsvik** (30), filial till Söderköping. Representant på platsen: fru Anna Kinnander.
- Vara** (22), filial till Skara. Representant på platsen: fru Billing.
- Vindeln** (4), filial till Umeå.
- Vännäs** (5), filial till Umeå. Representant på platsen: fru Hilda Westring.
- Väse** (12), filial till Karlstad.
- Västra Strö** (8), filial till Eslöf. Representant på platsen: fröken Anna Victor.
-

Länsförbundens årsberättelser.

Blekinge länsförbund.

Ett Blekinge länsförbund av F. K. P. R. hade länge varit ett önskemål hos flera rösträttskvinnor inom länet, då ett förslag av Karlshamns F. K. P. R. framkom om att ett förbund borde bildas. På kallelse av fru Augusta Tonning och fröken Sigrid Kruse sände samtliga länets föreningar ombud till ett möte i Ronneby den 2 juni 1912. Vid detta bildades förbundet. — Länsförbundets ordf. blev fru Augusta Tonning, sekr. fröken Ebba Hultqvist och tredje styrelseledamot fröken Sigrid Kruse. — Till förbundet ha anslutit sig alla länets föreningar.

Med anledning av styrelsens förslag att söka få de Bergman-Österbergskas kurserna till Blekinge, hölls nytt länsmöte i Ronneby den 22 sept. samma år. Styrelsens förslag antogs, och den fick i uppdrag att vidare planera för kursernas hållande. Dessa, som pågingo från den 2 till den 24 nov. på tio olika platser inom länet, ha lyckats väcka stort intresse och mycken förståelse för kvinnornas krav, och dess goda och nyttiga syfte har blivit uppskattat t. o. m. av motståndare till kvinnorösträtten.

Förbundets önskan att samhällskursernas talarinnor skulle om möjligt hålla något av sina föredrag även på annan ort, än dit kurserna voro förlagda och eventuellt även i städerna, blev uppfylld på så sätt, att både fru Frigga Carlberg och fru Anna Wicksell utan ersättning talade på flera platser.

Gävleborgsförbundet.

Till Gävleborgsförbundet äro anslutna samtliga F. K. P. R. inom länet: Gävle, Söderhamn, Hudiksvall, Ljusdal, Bollnäs, Färila, Järfös, Alfta, Hanebo (Kilafors), Segerstad (Landa), Ockelbo, Hamrånge, Norrsundet, Torsåker, Sandviken, Storvik och Bomhus, jämte två filialer: Hybo och Valbo.

Förbundets angelägenheter ha handhafsats av ett arbetsutskott på tre personer jämte två suppleanter och har A. U. varit förlagt till Gävle.

Vid årsmötet, som ägde rum i Gävle den 1 april, beslöts att G. F. skulle arbeta på samma sätt som förut, d. v. s. utan stadgar, och att vid årsmötet skulle uppgöras riktlinjer för arbetet under följande år. Fru Stina Rodenstam, Hudiksvall, lämnade en utförlig rapport från den kommitté, som vid föregående årsmöte fått i uppdrag att utreda vad G. F. kunde göra för den unga kvinnans praktiska fostran särskilt på landsbygden och meddelade detaljerade uppgifter och arbetsplan från den försökskurs i matlagning, som i Ljusdal, med bidrag från G. F., anordnats för kvinnliga konfirmander. Då försöket slagit synnerligen väl ut och kursen varit till stor belägenhet, beslöts att till övriga F. K. P. R. inom länet rikta en uppmaning att anordna liknande kurser.

Frågan om »Arbetet inom lokalföreningarna» diskuterades efter inledningsanförande av fröken Stina Norbäck, Storvik. På aftonen var möte anordnat tillsammans med Gävle F. K. P. R., varvid »moderskapsförsäkringen» diskuterades med inledningsföredrag av pastor A. Grönblad.

Under året har av Arbetsutskottet anordnats två längre föredragsturnéer och flera enstaka föredrag. I mars gjorde fröken Elin Pålman en 16 dagars turné genom länet, varvid 21 platser besöktes med resultat att 4 föreningar och 2 filialer bildades. Fru Ella Billing besökte 8 platser under den turné hon i november företog.

Arbetsutskottet har under året utsänt »meddelanden» till länets olika F. K. P. R. och för övrigt genom korrespondens stått i livlig förbindelse med föreningarna.

Förbundet för Göteborgs och Bohuslän.

Länsförbundet bildades den 4 april 1912. Till ordförande valdes fru Frigga Carlberg och till sekreterare och kassaförvaltare fröken Mimmi Jacobsson, ordförande i Uddevalla F. K. P. R.

Den 4 oktober sammanträdde ombud för länets föreningar i Uddevalla, varvid ett offentligt möte anordnades. Fru Frigga Carlberg höll föredrag om »Rösträtt i ord och bild» och fröken Hildur Öijer föredrog monologen »Madam Anti».

Under hösten anordnade länsförbundet en föredragsturné av jur. kand. fru Anna Wicksell, som talade över ämnet: »Den politiska rösträttens betydelse för kvinnorna».

Jämtlands länsförbund.

På initiativ av Östersunds F. K. P. R. bildades i april 1912 Jämtlands länsförbund, vars ordf. är fröken Anna Hultqvist, Östersund.

Jönköpings länsförbund.

Den 1 dec. 1912 samlades i Jönköping på inbjudan av därvarande F. K. P. R. representanter för rösträttsföreningar i Jönköpings län och beslöto bildandet av ett länsförbund. I arbetsutskottet invaldes: fröken G. Planting-Gyllenbåga, ordf., fröken E. Aulin, kassaförvaltare och sekreterare samt till tredje ledamot fru A. Lithman. Av länets 9 föreningar ha 8 ingått i förbundet.

Skaraborgs länsförbund

har under det gångna arbetsåret mycket hämmats i sin verksamhet av brist på penningar, men det har att tacksamt anteckna en av L. K. P. R. bekostad turné av fru Augusta Tønning i februari samt flera kostnadsfria föredrag av fruarna Ella Billing och Jenny Velandér samt sem.-adj. Anna Grönfeldt. Årsmöte höll förbundet den 25 mars i Falköping.

Skåneförbundet.

Årsmöte ägde rum i Kristianstad den 28 jan. 1912. Till styrelse för förbundet utsågs: fru Anna Wicksell och fru Louise af Ekenstam, Lund, samt fröken Ellen Wester, Ängelholm. Styrelsen har under året sammanträtt 3 gånger.

Under april månad avhölls i de flesta av Skåneförbundets föreningar opinionsmöten till stödjande av 1912 års regeringsproposition om rösträtt för kvinnor med föredrag av bl. a.

docent Hilma Borelius, riksdagsman N. Bruce, riksdagsman G. Eliasson, fru A. Gunnarsson, fru E. Hallberg-Sjöström, professor S. Herner, fröken H. Herthelius, fröken S. Kruse, jur. stud. fröken E. Nilsson, författaren K. G. Ossian-Nilsson, rektor T. Nyström, fil. d:r fru G. Petrini, riksdagsman I. Säfstrand och jur. kand. fru A. Wicksell.

Under året ha turnéer anordnats, dels under vårterminen med d:r G. Petrini som talare i Osby, Markaryd och Skurup, dels under höstterminen i Osby, Hörby, Eslöv och Ystad med fru Augusta Tonning som talare.

Dessutom har d:r Petrini på Landsföreningens bekostnad mellan jul och nyår hållit föredrag på åtskilliga ställen inom Skåneförbundet.

Söndagen den 16 juni anordnades i Nackarp, genom Skåneförbundets styrelse och med dem adjungerade, ett å centralstyrelsemötet beslutat »Kvinnornas andra allmänna rösträttsmöte», med föredrag av fröken Anna Whitlock om »Personlighet och rösträtt», av fru Caroline Benedicks-Bruce om »Deborah, en biblisk kvinnosakskvinna», av fil. d:r Gulli Petrini om »Motståndarnes argument» samt av fröken Sigrid Kruse om »Rätt är makt». Måndagen den 17 hölls ett halv-enskilt möte i Lund, i vilket deltog 85 medlemmar från 33 olika föreningar. Dagen avslöts med ett festligt samkväm å Bjärreds havsbad med tal av docenten Hilma Borelius, fru Anna Wicksell, m. fl.

Stockholms länsförbund.

Årsmötet hölls i Södertälje. Sedan års- och revisionsberättelserna genomgåts och ansvarsfrihet beviljats styrelsen företogs val av arbetsnämnd. Den förutvarande arbetsnämnden omvaldes och består av fröken A. Lindhagen, ordf., fru A. Virgin, v. ordf., fru M. Dehn, sekr. och kassaförvaltare, fröken A. Ljungberg, fru A. Lénström, fröken S. Jakobsson. Fröken M. Hallström omvaldes till suppleant, likaså fruarna M. Wester-Hallberg och S. Le Moine. Fruarne Ebba Pettersson och Maria Bolin nyvaldes till suppleanter.

Förbundet emottog ett frikostigt anslag av Stockholmsföreningen och åtog sig ordf. och sekr. att till föreningen hambära förbundets varma tack för det välkomna bidraget.

Efter årsmötet intogs en gemensam middag å stadshotellet och på aftonen hölls därstädes ett ganska talrikt besökt

offentligt möte med föredrag av dr Gulli Petrini, fru Maria Bolin och fröken Anna Lindhagen. Förbundet och Södertäljeföreningen anordnade gemensamt detta möte. Föredragen refererades utförligt i ortens frisinnade tidning och nådde därigenom en rätt stor läsekrets.

Förbundets sekreterare har i Tvetas skolhus och i Engelsbergs samlingslokal talat till förmån för kvinnans politiska rösträtt över ämnet »Kvinnans ansvar i samhället».

I Rönninge bildades efter föredrag av fruarna E. Wærn-Bugge och M. Dehn en rösträttsförening, med fru M. Bolin som sammankallande, och i Järna har bildats en filial till Södertälje efter föredrag av fru A. Widebeck.

Ehuru förbundet ej utfört några stora bragder i rösträttskampanjen, fyller detsamma alldeles säkert en mission. Det är gott och livgivande för de små föreningarna att känna ett närmare samband med de större. Med huvudstaden som samlingsplats går det lätt att arbeta.

Södermanlands länsförbund.

Årsmöte hölls i Eskilstuna den 25 mars. Arbetsutskott: fru A. Widebeck, ordförande, fru A. Johansson, vice ordförande, och fröken A. Molin.

Fru Else Kleen har under hösten gjort en turné genom länet i och för »Mobilisering».

Länsförbundet har i och med fru Elin Pålman-Göthmans bortgång gjort en hart när oersättlig förlust. Fru Göthman hade nämligen vid tiden före sin död återkommit till länet och var bosatt i Katrineholm. Heder åt hennes minne.

Upplands länsförbund.

Styrelsen utgöres av: fru Ellen Hagen, Uppsala, ordf., fru Brita Hagberg, Tierp, fröken Berlia Ericsson, Enköping och fröken Adolfin Erikson, Skutskär. Till kassaförvaltare har nyvalts fil. mag. M. Lundqvist, Uppsala. Våren 1912 anordnade länsförbundet inom lokalföreningarna möten, vid vilka friherrinnan Ebba Palmstierna höll upptryckande och väckande föredrag.

Värmlands länsförbund.

Arbetsutskott: fru G. Hellberg, Karlstad, ordf., fröken O. Marin, Filipstad, sekr., fru A. Melén, Kil, kassör.

Årsmötet, som skulle hållits under hösten, uppsköts på grund av massopinionen till nyåret 1913.

Ordf. höll under våren föredrag med ljusbilder om »Röst-rättskongressen 1911» å följande platser: Arvika, Charlottenberg, Edsvalla, Forshaga, Karlstad, Kil, Kristinehamn, Munkfors. I de lokalföreningar, som ej varit representerade vid centralstyrelsemötet 1912, redogjorde ordf. i samband med föredragsturnén för detta möte och för den därstädes och under hösten 1911 förda diskussionen om ändring av L. K. P. R:s stadgar, i syfte att minska centralstyrelsemedlemmar-nas befohgenhet.

Älvsborgsförbundet.

Arbetsutskottet har utgjorts av fröken Signe Wollter, ordf., fröken Ingrid Bergius, sekr., fröken Ruth Bergius, kassa-förvaltare, och fru Elin Andersson samt fröken Ida Larsson.

Under hösten har förbundet anordnat två föredragstur-néer. Fru Annie Gunnarsson har talat i de flesta Västgöta-föreningarna och fru Elisabet Wærn-Bugge i en del Dalslands-föreningar.

Föreningar ha bildats i Ånimskog, Rånnum, Torrskog och Bengtsfors, vilka samtliga anslutit sig till förbundet.

Vandringbiblioteket har hela året varit utlånat.

Örebro länsförbund.

Örebro länsförbund av F. K. P. R. har under det gångna året koncentrerat sig på att stärka de föreningar som finnas inom detsamma, utan att bilda några nya. Detta för-nämligast på grund av bristande tillgångar, ty ännu finnes mycken ouppodlad mark inom Örebro län.

Under maj månad hölls i likhet med året förut en s. k. instruktionskurs. Såsom förnämsta dragningskraft kom fru E. Wærn-Bugge från Stockholm och höll de två dagar kursen

varade två olika föredrag i instruktivt och upplysande syfte. Fru Annie Gunnarsson höll en lektion i sättet att leda förhandlingar och fröken Amalia Lundgren talade över Fredrika Bremers liv och verksamhet. Tyvärr voro dock endast få medlemmar från länets övriga föreningar närvarande, ehuru tryckta cirkulär utsänts till alla. Förfrågningar till de andra föreningarna hade utgått, om de ville ha kursen förlagd till annan ort, men alla svar voro nekande.

Genom medverkan av Askersunds förening och på Landsföreningens bekostnad ha förberedande föredrag hållits i Zinkgruvan och Ämmeberg, på båda ställena mottagna med sympati.

Hallsbergs förening har genom länsförbundets medverkan nu fått nytt liv.

Östergötlands länsförbund.

Länsförbundet hade under år 1912 endast ett sammanträde, nämligen i Norrköping den 2 mars. Närvarande voro styrelsemedlemmar från lokalföreningarna i Linköping, Norrköping och Söderköping. Förhandlingarna leddes av v. ordf., fröken Ada Arvedson. Man diskuterade vid detta möte anordnandet av opinionsmöten vid tiden för rösträttspropositionens behandling i riksdagen och bestämde, att dylika möten under några på varandra följande dagar borde anordnas i Norrköping, Söderköping och Linköping, men endast under förutsättning, att man som talare vid dessa lyckades förvärva kapten E. Liljedahl samt dessutom för Linköping d:r Lydia Wahlström och för Norrköping och Söderköping fröken J. Wallerstedt. Fröken Wallerstedt fick därjämte i uppdrag, att av kapten Liljedahl begära hans medverkan vid mötena. Som det emellertid ej var möjligt att erhålla kapten L. som talare, kunde de ifrågavarande mötena ej anordnas i enlighet med länsmötets beslut.

Enär länsförbundets ordf., d:r Romanus-Alfvén, av sagt sig sin befattning, valdes till ordförande fröken I. Ek, Norrköping.

Översikt

över Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.
Lokalföreningarnas bildande. Medlemsantalet 31 december 1912.

Föreningens namn	Län	År	Månad	Dag	Medlemsantal	
					Kvinnor	Män
Alfta	Gävleborgs	1912	Mars	29	15	—
Alnö	Västernorrlands	» 1907	December	20	20	—
Alvesta	Kronobergs	1907	Augusti	31	19*	—
Arboga	Västmanlands	1904	November	16	52	—
Arvidsjaur	Norrbottnens	1907	»	2	51	—
Arvika	Värmlands	1905	»	29	109	—
Askersund	Örebro	1911	April	28	37	—
Avesta-Krylbo	Kopparbergs	1909	Februari	9	102	—
Axvall	Skaraborgs	1912	Mars	22	17	4
Björknäs	Västernorrlands	1911	Januari	17	17	—
Bollnäs	Gävleborgs	1909	Mars	24	148	—
Bomhus	»	» 1907	Februari	17	28	—
Borgholm	Kalmar	1907	November	4	13	—
Borlänge	Kopparbergs	1911	Oktober	13	54	—
Borås	Älvsborgs	1908	Maj	7	84	—
Bräcke	Jämtlands	» 1910	»	10	28	—
Charlottenberg	Värmlands	1910	Mars	12	40	—
Degerfors	Örebro	1909	Oktober	31	30	—
Edsvalla	Värmlands	1906	November	18	26	—
Eksjö	Jönköpings	1904	December	2	46	—
Elmhult	Kronobergs	1907	Juli	16	49	1
Enköping	Uppsala	1908	Februari	10	30	—
Eringsboda	Blekinge	1910	Oktober	23	18	—

Eskilstuna	1908	Februari	3	92	—	2
Estöv	1903	December	4	64	—	7
Falkenberg	»	Maj	5	57	—	4
Falköping	1908	Mars	17	22	—	—
Falun	1905	December	11	265	—	—
Filipstad	»	Mars	26	110	—	—
Flen	1909	»	6	47	5	—
Forshaga	1911	April	9	32	3	—
Fargelanda	1909	»	25	35	—	—
Färila	»	Mars	25	32	—	—
Gislaved	1908	Januari	30	19	—	—
Gnesta	1907	Oktober	9	28*	—	—
Gräbbestad	»	Augusti	7	26	4	—
Grängesberg	1905	December	28	22	—	—
Gränna	1907	September	13	40	—	—
Gällivare	1904	Januari	10	20	—	—
Gävle	1903	April	4	186	—	—
Göteborg	1902	Oktober	7	910	20	—
Hallsberg	1909	»	30	29	—	—
Halmstad	1903	April	24	80	—	—
Hamrånge	1909	Mars	19	19*	—	—
Hanebo	1912	»	27	22	—	—
Haparanda	1907	November	19	56	—	—
Hedemora	1906	Maj	10	44	—	—
Hjo	1908	Mars	26	24	1	—
Hudiksvall	1903	December	3	53	—	—
Huskvarna	1908	November	28	172	8	—
Hvetlanda	1905	December	7	27	6	—
Hälsingborg	1903	Februari	19	130	—	—
Härnösand	1904	Mars	2	87	—	—
Hässleholm	1907	September	22	31	—	—
Hörby	1906	December	6	55	—	—
Järpen	1911	Februari	1	34	—	—
Järvsö	1912	April	13	13	—	—
Jönköping	1906	Mars	8	200	5	—
Kalmar	1907	April	6	130	—	—
Södermanlands						
Malmöhus						
Hallands						
Skaraborgs						
Kopparbergs						
Värmlands						
Södermanlands						
Värmlands						
Älvsborgs						
Gävleborgs						
Jönköpings						
Södermanlands						
Göteborgs						
Kopparbergs						
Jönköpings						
Norrbottnens						
Gävleborgs						
Göteborgs						
Örebro						
Hallands						
Gävleborgs						
Norrbottnens						
Kopparbergs						
Skaraborgs						
Gävleborgs						
Jönköpings						
Malmöhus						
Västernorrlands						
Kristianstads						
Malmöhus						
Jämtlands						
Gävleborgs						
Jönköpings						
Kalmar						
Transport				4,246		70

* Medlemsantalet för 1911; uppgift för 1912 saknas.

Föreningens namn	L ä n	Å r	Månad	Dag	Medlemsantal	
					Kvinnor	Män
Karlshamn	Transport					70
Karlskoga	Blekinge.....	1905	Maj	15	4,246	2
Karlskrona	Örebro	1907	»	15	94	6
Karlstad	Blekinge.....	1904	April	9	108	—
Kil	Värmlands	1903	Mars	16	225	—
Klippan	»	1906	December	15	34	—
Kopparberg	Kristianstads	1908	»	2	48	—
Kristianstad	Örebro	1906	Januari	31	48	—
Kristinehamn	Kristianstads	»	November	21	125	2
Krokstrand	Värmlands	1910	April	8	40	—
Kumla	Göteborgs	»	Juni	26	133	9
Köping	Örebro	1906	April	28	40	—
Landskrona	Västmanlands	1908	»	21	66	—
Lilla Edet	Malmöhus	1903	»	6	92	—
Lindesberg	Älvsborgs	1908	Maj	2	11	—
Ljungköping	Örebro	1905	December	12	28	5
Ljusdal	Östergötlands	1903	Maj	2	125	—
Ludvika	Kronobergs	1907	Augusti	5	52	—
Luleå	Gävleborgs	»	»	17	80	—
Lund	Kopparbergs	1905	December	10	30	—
Lyceby	Norrbottnens	1907	Juli	11	177	—
Lysekil	Malmöhus	1903	Januari	24	140	—
Malmö	Blekinge.....	1906	Mars	10	12	—
Martestad	Göteborgs	1907	»	6	41	—
Mar-karyd	Malmöhus	1903	November	6	196	1
Marstrand	Skaraborgs	1904	April	21	80	—
Mellerud	Kronobergs	1908	November	21	29	—
Motala	Göteborgs	»	Januari	31	89	—
Munkfors	Älvsborgs	1911	Juli	6	12	4
	Östergötlands	1909	»	26	75	—
	Värmlands	1910	»	17	34	—
			April	4		

Neder-Kalix	Norrbottnens	1907	Augusti	10	22	—
Nora	Örebro	1905	December	17	30	—
Norberg	Västmanlands	1909	November	5	33	2
Norrahamnar	Jönköpings	1907	Januari	3	35	—
Norrköping	Ostergötlands	1903	Oktober	24	154	—
Norrundet	Gävleborgs	1909	Mars	19	10	—
Norrälje	Stockholms	1905	November	6	60	—
Nyköping	Södermanlands	1903	Februari	9	101	—
Nässjö	Jönköpings	1909	December	13	41	—
Ockelbo	Gävleborgs	»	Mars	21	38	—
Osby	Kristianstads	1911	September	14	26	2
Oskarshamn	Kalmar	1907	November	22	82	—
Ovi'en	Jämtlands	1908	April	7	33	—
Piteå	Norrbottnens	1907	Juli	10	25	—
Ronneby	Blekinge	1903	April	24	160	—
Rännum	Älvsborgs	1912	Mars	24	14	—
Rönninge-Tumba	Stockholms	»	Juni	21	27	—
Sala	Västmanlands	»	Februari	16	49	—
Sandviken	Gävleborgs	1907	Juni	2	32	—
Segeberga-Landa	»	1912	Mars	17	17	—
Sigtuna	Stockholms	1907	Augusti	20	20*	5
Simrishamn	Kristianstads	»	December	8	24	—
Skara	Skaraborgs	1903	November	27	65	4
Skee	Älvsborgs	1911	»	12	15	1
Skellefteå	Västerbottens	1907	Juli	8	25	2
Skurup	Malmöhus	1909	Augusti	26	18*	—
Skutskär	Uppsala	1906	April	4	50	—
Skövde	Skaraborgs	1909	September	4	23	—
Sollefteå	Västernorrlands	1906	Oktober	22	46	—
Stenstorp	Skaraborgs	1909	Augusti	1	21	—
Stockholm	Stockholms	1902	Juni	4	2,740	—
Storvik	Gävleborgs	1907	December	15	22	—
Strängnäs	Södermanlands	1903	Februari	14	69	1
Strömstad	Göteborgs	1906	»	16	55	5
Sund (Skön)	Västernorrlands	1910	»	23	41*	—
Sundsvall	»	1903	December	4	176	—
			Transport		11,012	121

* Medlemsantalet för 1911; uppgift för 1912 saknas.

Föreningens namn	Län	År	Månad	Dag	Medlemsantal	
					Kvinnor	Män
Surte	Älvsborgs	1910	Maj	7	11,012	121
Svartvik	Västernorrlands	»	Februari	26	25	1
Säffle	Värmlands	1907	Januari	7	48	4
Söderhamn	Gävleborgs	1903	December	9	36	—
Söderköping	Östergötlands	1907	November	30	100	5
Södertälje	Stockholms	1906	Februari	9	71	—
Sölvesborg	Blekinge	1911	Maj	4	69	21
Tidaholm	Skaraborgs	1906	»	15	24	—
Tierp	Uppsala	1909	Oktober	17	15	2
Tingsryd	Kronobergs	1907	»	22	22	—
Torskog	Älvsborgs	1912	Juli	14	24	—
Torshälla	Södermanlands	1909	Mars	19	19	—
Torsåker	Gävleborgs	»	April	—	10	—
Tranas	Jönköpings	1910	November	—	20	—
Trelleborg	Malmöhus	1906	Maj	5	35	—
Trollhättan	Älvsborgs	1907	September	12	163	12
Uddeholm	Värmlands	1910	April	3	27	—
Uddevalla	Göteborgs	1905	Februari	10	108	6
Ulricehamn	Älvsborgs	1908	Oktober	1	34	3
Umeå	Västerbottens	1903	November	24	104	5
Uppsala	Uppsala	»	Mars	21	275	—
Varberg	Hallands	»	April	20	127	—
Vaxholm	Stockholms	1905	November	26	80	2
Vimmerby	Kalmar	1908	Mars	7	8	—
Visby	Gottlands	1906	September	19	95	—
Vivsta varv	Västernorrlands	1910	Februari	23	54	—
Vänersborg	Älvsborgs	1904	December	6	46	—
Västerås	Västmanlands	1906	Oktober	13	172	—
Västikinde	Gottlands	1912	December	—	22	—
Växjö	Kronobergs	1903	Mars	23	90	—

Vstad	Malmöhus	1907	December	25	44	—
Åmål	Älvsborgs	1906	Oktober	5	21*	—
Ärningskog	»	1912	Mars	2	10	4
Åtvidaberg	Östergötlands	1908	Oktober	18	125	—
Ängelholm	Malmöhus	1903	April	23	68	—
Örebro	Örebro	»	Maj	13	40	2
Öregrund	Stockholms	1907	Augusti	12	60*	—
Örnsköldsvik	Västernorrlands	»	November	30	161	—
Östersund	Jämtlands	1903	December	14	35	—
Östhammar	Stockholms	1908	Februari	1	34	—
Öxnered	Älvsborgs	»	April	5	6	—
<i>Filtaler:</i>						
Bräkne-Hoby	Blekinge	1912	—	—	8	—
Hybo	Gävleborgs	»	Mars	—	8	—
Järna	Stockholms	»	—	—	20	—
Leksand	Kopparbergs	1907	—	—	30	—
Ljungsbro	Östergötlands	1909	—	—	40	—
Mariefred	Södermanlands	1907	Augusti	18	20	—
Moskussel	Norrbottnens	1911	—	—	11	—
Mörnun	Blekinge	1910	—	—	12	—
Nettraby	»	1912	—	—	7	—
Slite	Gottlands	»	—	—	7	—
Vadstena	Östergötlands	1904	—	—	23	—
Valbo	Gävleborgs	1912	Mars	—	10	—
Valdemarsvik	Östergötlands	»	—	—	30	—
Vara	Skaraborgs	1911	—	—	22	—
Vindeln	Västerbottnens	—	—	—	4	—
Vännäs	»	—	—	—	5	—
Väse	Värmlands	1910	—	—	12	—
Västra Strö	Malmöhus	1912	—	—	8	—
Till L. K. P. R. direkt anslutna medlemmar					161	—
Summa					14,131	194

* Medlemsantalet för 1911; uppgift för 1912 saknas.

Tabell

öfver mäns och kvinnors deltagande i stadsfullmäktigevalen 1912, utarbetad med stöd av
uppgifter från 47 F. K. P. R.

Stad eller kommun	Deltagande i va- let: % av röst- berättigade		Avgivet röstetal: % av röstetal för		Medeltal röster för person, som ägdes av		Kvinnliga stadsfullmäktige:		
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Antal	Valda av	Medl. av F. K. P. R.
Arvika	50.9	64.7	68.2	85.8	11.1	6.2	—		
Eskilstuna	51.8	40.5	72.6	45.8	9.7	8.2	—		
Falköping	57.8	36.0	77.2	57.8	10.5	5.4	—		
Falun	42.6	37.8	69.8	54.4	13.1	7.8	1	De frisinnade.	1
Filipstad	52.1	53.4	74.3	78.8	9.1	6.9	1	De frisinnade.	1
Gävle	48.4	24.3	64.8	47.1	12.0	5.6	1	De frisinnade.	1
Hudiksvall	24.4	28.4	56.9	64.1	8.4	6.3	—		
Huskvarna	70.4	61.2	81.8	79.0	11.1	4.2	1	De frisinnade.	1
Hälsingborg	47.6	31.9	53.7	42.2	14.9	8.1	1	De frisinnade.	1
Härnösand	46.4	42.8	65.2	52.7	12.6	6.1	1	De frisinnade.	1
Hässleholm	44.6	30.4	63.0	48.1	8.4	5.1	—		
Jönköping	44.1	24.4	70.1	55.5	11.3	5.2	—		
Kalmar	28.2	26.5	51.0	47.2	11.3	7.3	—		
Karlshamn	59.7	35.8	75.9	58.7	13.6	7.7	1	De frisinnade.	1
Karlskrona	27.9	21.0	45.1	38.7	9.5	6.8	1	De frisinnade.	1
Karlstad	52.1	42.1	68.5	54.6	12.5	8.8	1	De frisinnade.	1
Kristianstad	39.6	22.3	65.9	57.1	10.6	4.3	—		
Landskrona	40.8	26.6	55.7	58.2	11.0	5.7	—		
*Linköping	31.1	22.7	—	40.3	—	4.4	—		
Lund	37.4	24.4	55.3	42.0	12.9	7.6	3	{ 2 på kvinnornas lista, 1 (på socialdemokraternas.	3

* Lysekil	63.7	—	72.5	—	12.1	4.6	—	2	{1 av borgerliga partiet, 1 av de frisinnade.	1
Malmö	54.9	19.8	64.7	40.6	14.9	5.5	—	—	—	—
Mariestad	40.2	36.6	62.9	54.9	9.3	7.5	—	—	—	—
* Marstrand	—	—	—	—	10.2	7.7	—	—	—	—
Motala	40.1	35.0	62.1	66.7	10.2	6.0	—	—	—	—
Norrhälje	45.9	40.6	58.5	59.5	8.1	5.8	—	—	—	—
Nyköping	50.4	28.4	64.2	39.9	10.3	5.7	—	—	—	—
Sala	60.1	55.1	78.0	71.8	8.8	6.0	—	—	—	—
Skara	45.6	49.5	72.2	81.5	9.3	6.3	—	—	—	—
Stockholm.....	49.9	32.9	60.4	45.6	13.8	9.2	4	4	{1 av de liberala, 1 av socialdem. och 2 av de moderata.	—
Strömstad	58.4	43.6	78.7	63.5	9.1	5.7	—	—	—	—
Sundsvall	48.6	23.9	70.2	47.4	14.2	7.4	—	—	—	—
Söderhamn	32.5	35.1	48.8	48.4	8.5	7.3	1	1	Moderata + F. K. P. R.	1
Söderköping	36.4	29.2	55.4	47.9	9.5	5.3	—	—	—	—
Södertälje	52.1	34.9	70.3	58.1	10.5	7.2	—	—	—	—
Sölvesborg	42.5	48.6	68.5	66.4	9.9	7.0	1	1	De frisinnade. De frisinnade.	1 1
* Trelleborg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ulricehamn	80.9	67.5	97.7	95.3	9.1	5.9	—	—	—	—
Umeå	54.9	64.6	75.4	81.6	11.5	8.4	1	1	{Sparsamhets- och nykter- hetspartiet.	1
Uppsala	39.7	27.2	64.1	43.2	10.0	6.9	1	1	Soc.-dem. och de frisinn. De frisinnade.	1 1
Vaxholm	51.6	53.3	68.8	74.4	8.3	4.6	—	—	—	—
Visby	21.2	10.7	41.3	22.6	10.4	5.8	—	—	—	—
Vänersborg	58.4	33.8	75.7	54.4	11.0	6.9	—	—	—	—
Västerås	45.9	45.4	67.8	59.2	9.7	7.6	—	—	—	—
Växjö	43.8	28.7	58.7	44.7	12.8	8.3	—	—	—	—
Ystad	59.3	41.6	76.1	55.9	12.2	6.8	—	—	—	—
* Ängelholm	49.8	51.5	—	—	—	—	—	—	—	—
Östersund	44.7	31.6	66.2	55.5	12.7	6.3	—	—	—	—
I medeltal.....	45.9	37.8	61.0	47.8	10.4	6.4	—	—	—	—

Kommuner med ofullständiga uppgifter ingå ej i medeltalsberäkningen. De äro betecknade med *.

Rösträttslitteratur.

- Gustaf A. Aldén:** *Svenska kvinnans kommunala rättigheter och skyldigheter.* 15 öre.
- F. A. Bather, M. A., D. Sc., F. R. S.:** *Till de svenska männen.* Utgivet av Uppsala F. K. P. R. 6 öre; 4:50 pr 100 ex.
- Nathanael Beskow:** *Till frågan om kvinnans politiska rösträtt.* Utgivet av Stockholms F. K. P. R. 5 öre.
- Ezaline Boheman:** *Riksdagsmannavalen 1911 och kvinnornas rösträttsfråga.* Utgivet av L. K. P. R. 3 öre.
- Hilma Borelius:** *Varför är motståndet mot kvinnans politiska rösträtt oberättigat?* Utgivet av Stockholms F. K. P. R. 10 öre.
- Anna Bugge-Wicksell:** *Gifta kvinnors kommunala rösträtt.* Utgivet av L. K. P. R. 25 öre pr 100 ex.
- Frigga Carlberg:** *Varför fru Håkansson gick in i rösträttsföreningen.* Utgivet av Göteborgs F. K. P. R. 5 öre.
- Varför fru Håkanssons dotter gick in i rösträttsföreningen.* Utgivet av Göteborgs F. K. P. R. 5 öre.
- När begreppen klarna.* Dramatisk bagatell i 2 scener. Utgivet av Göteborgs F. K. P. R. 25 öre.
- Vem löser bojan?* Utgivet av Göteborgs F. K. P. R. 5 öre.
- Några skäl varför kvinnorna icke skola ha politisk rösträtt.* Monolog av en motståndare. Efter amerikansk förebild. 10 öre.
- Huru kvinnorna fingo politisk rösträtt.* Översättning från Cicely Hamiltons och Christopher St. Johns engelska original. Överenskommelse genom Rösträttsbyrån, Göteborg.
- Carrie Chapman Catt:** *Går kvinnorösträttsrörelsen framåt?* Jämte en kort biografi över Mrs. Catt av Ezaline Boheman. Utgivet av L. K. P. R. 15 öre.
- Teresia Eurén:** *Uppåt.* Dikt. Utgivet av Uppsala F. K. P. R. 1:50 pr 100 ex.
- H. E. Hallberg:** *Kvinnan i hemmet och samhället.* Utgivet av L. K. P. R. 5 öre
- Ann Margret Holmgren:** *Mor Karin.* Utgivet av L. K. P. R. 3 öre
- Anna Kleman:** *Kvinnans medborgarrätt.* 25 öre.
- Sigrid Kruse:** *Grannarna.* Utgivet av L. K. P. R. 2 öre.
- Nykterhetsfrågan och kvinnornas rösträtt.* Utgivet av L. K. P. R. 90 öre pr 100 ex.
- Selma Lagerlöf:** *Hem och stat.* Utgivet av Falu F. K. P. R. 5 öre.

- Klara Lindh:** *Den svenska kvinnorösträttsrörelsens historia i korta drag.* Utgivet av L. K. P. R. 5 öre.
- Sofi Lindstedt:** *Varför böra religiöst övertygade kvinnor ansluta sig till rösträttsrörelsen?* Utgivet av Stockholms F. K. P. R. 5 öre.
- Ragnhild Modin:** *Bröllopet på Ensillre.* 25 öre.
- Stina Rodenstam:** *Den unga kvinnans praktiska fostran.* Utgivet av Gävleborgs länsförbund.
- Hilda Sachs:** *Kvinnornas rösträtt.* 25 öre.
- K. A. Sheppard:** *Kvinnorösträtten på Nya Zeeland.* Utgivet av L. K. P. R. 40 öre.
- Karolina Sjölander:** *Varför ha de religiöst intresserade kvinnorna hittills så litet deltagit i rösträttsarbetet?* Utgivet av Gävle F. K. P. R.
- Mathilda Staël von Holstein:** *Måtsmanskabet och kvinnans ställning inom äktenskapet enligt gällande svensk rätt.* Utgivet av L. K. P. R. 25 öre (priset nedsatt från 50 öre).
- Georg Stjernstedt:** *Den svenska kvinnans rättsliga ställning.* 60 öre.
- Nancy Svanberg:** *Goda kamrater.* Utgivet av L. K. P. R. 3 öre.
- Elin Wahlquist:** *Partipolitiken och kvinnornas rösträttsfråga.* Utgivet av L. K. P. R. 3 öre.
- Lydia Wahlström:** *Statsintresset och kvinnans rösträtt.* Utgivet av L. K. P. R. 40 öre.
- Principerna för kvinnans rösträtt.* Utgivet av Stockholms F. K. P. R. 10 öre
- Lärdomar av den kvinnliga rösträttsrörelsen.* Utgivet av Stockholms F. K. P. R. 10 öre.
- Högerkvinnorna och den nuvarande situationen.* Utgivet av Stockholms F. K. P. R. 5 öre.
- Den svenska kvinnorörelsen.* 45 öre.
- Anna Whitlock:** *Bör den svenska kvinnan erhålla politisk rösträtt?* Utgivet av Stockholms F. K. P. R. 10 öre.
- Alice Zimmern:** *Kvinnornas rösträtt i skilda länder.* Med ett förord av Mrs. Chapman Catt. 50 öre (nedsatt från 1 kr.).
- Hjalmar Öhrvall:** *Kvinnans anställande i statstjänst.* Utgivet av Uppsala F. K. P. R. 5 öre.
- Festskrift utgiven med anledning av Ann Margret Holmgrens 60-årsdag.* 75 öre.
- Huru kunna gifta kvinnor förvärva kommunala rättigheter?* 25 öre pr 100 ex.
- Kortfattad ledning för kvinnornas deltagande i de kommunala valen.* 60 öre pr 100 ex.
- Minneslista.* (7:de uppl.) 5 öre.
- Om sättet att bilda rösträttsföreningar och att leda förhandlingar.* 5 öre.

The International Woman Suffrage Alliance. Report of sixth Congress, Stockholm, Sweden. June 12, 13, 14, 15, 16, 17, 1911.
Kr. 1: 50.

Den internationella kvinnliga rösträttsalliansens sjätte kongress i Stockholm 1911. Utgivet av fru Augusta Widebeck, Strängnäs.
50 öre.

Opinionsyttringen 1913. Flyglad n:r 1, 2, 3, 4 och 5. Utgivna av
L. K. P. R.

Ett val av Elin Wägner. Utgivet av Göteborgs F. K. P. R.

Rösträttsbrevkort m. m.

Brevkort med porträtt och uttalanden av kända förkämpar för kvinnans politiska rösträtt:

Ser. I utgiven av Göteborgs F. K. P. R. 5 öre pr st., 50 öre pr 12 st.

» II » » Uppsala F. K. P. R. 10 öre pr st., 1 kr. pr 12 st.

» III » » Paul Heckschers förlag. 10 öre pr st., 1 kr. pr 12 st.

Agitationsbrevkort för namninsamlingen, utgivet av L. K. P. R.
5 öre pr st., 4 kr. pr 100.

Agitationsfrimärke, utgivet av L. K. P. R. 2 öre pr st., i kartor
om 50 st.

Läskapper, konstnärligt utstyrt, utgivet av Göteborgs F. K. P. R.
5 öre pr st.

Rösträttsspelet. 50 öre.

Rekvisitioner av litteratur, brevkort m. m. ställas till

L. K. P. R:s expedition

6 Lästmakaregatan, Stockholm.

Telefoner: Riks Norr 6 00; Allm. Brunkeb. 9 44.

Öppen alla vardagar kl. 12—5 e. m. samt måndagar
och torsdagar 7—8 e. m.

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR.

Tidning utgiven av Landsföreningen för kvinnans politiska
rösträtt.

Utkommer den 1 och 15 i var månad. Pris pr år 1 kr. Lös-
nummer 5 öre. All prenumeration sker genom posten.

Redaktion och Expedition:

6 Lästmakaregatan, Stockholm. Telefoner: Riks Norr 6 00; Allm. Brunkeb. 9 44.

